

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre 48 kor

Fél évre 24 kor.

Egy negyed évre 12 kor.

Egy óra 4 kor.

Nyilttérli kölcsönök
megállapodás szerit.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
újságok kiadójaiban.

TELEFON-SZÁM: 381.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stamber József.

Péntek, október 25.

Károlyiékhoz!...

A kormányválság a mai napon még nem nyert megoldást. A politikai eseményekben gazdag nap Károlyi Mihály gróf designálásának jegyében folyt le. Csupán a késő éjjeli órákban nyertünk olyan értesülést, hogy a Károlyi-kormány megalakulása elé súlyos nehézségek gördültek. A megoldást talán meghozza a holnapi nap. Bárhogyan álljanak is azonban e pillanatban a dolgok, a politikai események előterében Károlyi Mihály személye áll. Ő és követői hangoztatják, hogy a Wekerle-kormányt távoznia kell, mert ez a kormányzat a békének jelentős akadálya. Most, hogy Wekerle benyújtotta a lemondását, Károlyiéknek kell átvenniök azoknak a feladatoknak a teljesítését, melyeket ő és pártja állandóan hirdettek.

Károlyi Mihály két irányban kötötte le magát és vállalt kötelezettséget. Az ország belső rendjének megóvását és a béke mielőbbi megkötését hirdette. A jelen körülmények között bűn volna, ha mindazok, kiknek kezében e feladatok elvégzése meghiusult, félre nem állnának s át nem engednék a kormányzást nekik.

Magyarország életéről és jövőjéről van szó. A pártpolitika nem szólhat bele többé a dolgok fejlődésébe. Egyetlen szempont vezethet most uralkodót és nemzetet s ez: az ország belső rendjének és a békének biztosítása.

Nem voltunk s nem vagyunk hívei annak a politikai irányzatnak, melyet Károlyi Mihály gróf képvisel, de ha teljesíteni tudja e kettős feladatot: jöjjön ő, legyen e sorsdöntő napok kiválasztott férfia! Akadályt nem fog támasztani senki az ő törekvései elé. Politikai ellenfelei is egyengetni fogják végzetesen nehéz utját. El fogják háritani azokat az akadályokat, melyek munkáját csak egy pillanatra is megakaszthatnák. Tisza István gróf kijelentette, hogy nem ellenzi többé a legszélsőbb demokratikus elvnek: az általános, egyenlő, titkos választójognak behozatalát. Ha Károlyi Mihály csakugyan érzi lelkében a honmentés munkájának teremtő erejét s ha csakugyan ő az a providenciális államférfi, kivel ellenségeink szóba állanak, vegye fel vállaira a keresztet, mely súlyos, mint a megváltás keresztje, de örökké dicsőséges is.

Nincs ebben a drámai helyzetben vergődő országban senki, aki tisztában ne volna az új kormány missziójának emberfeletti nehézségeivel. Milliók szeme tekint rájuk s milliók szíve dobban meg felfrissülő reménységben, mikor átveszik a kormányt. Ne feledje Károlyi Mihály, hogy az aggódó milliók mind-mind magyarok. Ne feledje, hogy ebben az országban csak mi magyarok aggódunk most, csak nekünk van veszteni valónk. Ne örüljön az örvendőzökkel addig, míg a millió és millió magyarok között csak egy is akad, akinek szívet a jövő bizonytalansága összeszorítja. Addig le-

gyen az ő éjjele is a nemzetéért való gond s az ő nappala: az ország érdekében eltöltött órák lázas munkája. Ne engedje magát elragadtatni emberi hiúságok vásárán farizeusok suttogásaitól. Ne engedje magát vitetni idegen eszmék rohanó ártjától s ne engedje kicsuszni talpa alól azt a földet, mely ezer esztendő óta egy lett a magyarsággal. Ne tántorítsák meg a csillogó eszmék, melyek pillanatnyilag megmenteni látszanak Magyarországot, de amelyek ezer veszéllyel fenyegetik a nemzet jövőjét.

Munkatársakul ne nevetet vegyen maga mellé, hanem férfiakat, egész embereket. Válassza ki azokat a karaktereket, akikben a nemzet minden rétege megtalálja a maga ideálját, akiket vakon követ s akikben feltétlenül megbízhat.

A nemzet — léleketét visszafojtva — várja majd munkájuk eredményét. Erejük megsokszorozhatik, hiszen hátuk mögött nem

lesz egyetlen szándék sem, mely utjukat keresztezni akarná, reménységek felhői szállanak fölöttük, előttük egyetlen cél fehér galambja röpköd, utánuk a nemzet megújodása, vagy nagy temetője.

Nem kíséri őket pártok gáncsa, ellenzése, vagy utmutatása. Ezekben a napokban, ezekre az időkre Magyarországon megszűnt minden párt. Vagy talán inkább egy óriási párt él csak: a rend és béke pártja. Mindenki közülünk egyet akar most: sikerét annak az akciónak, melyre Károlyi Mihály és társai vállalkozni mernek. Ha teljesíteni tudják feladatukat, legyen övék a siker dicsősége, a nemzet hálája, örökösték meg nevüket a nagy idők nagy emberei között s ne akadjon soha egyetlen magyar szív, ki ne gondoljon rájuk mély és megható megbecsüléssel, de ha elalkudják e nemzet ezeréves jogait s a nagy temetőzésnek ők lesznek a sírásói, jegyezzék fel róluk ezt is.

Ez a mi szavunk Károlyiékhoz!

Wilson újabb válasza a németeknek.

(A fegyverszünet feltétele: Németország ne vehesse fel újból az ellenségeskedést.)

Hága, október 24. A Holland News Courant jelent Washingtonból: A külügyi hivatal a következő jegyzéket tette közzé Washingtonban: A külügyi államtitkári hivatal a következő jegyzéket adta át a német érdekek amerikai képviselésével megbízott svájci követnek:

Külügyi Hivatal, 1918. október 23.

Uram! A német kormány október 5-i jegyzékére, amelyet ön adott át nekem, van szerencsém értesíteni, hogy az elnök a következő válasszal bízott meg:

Mint hogy az Egyesült Államok elnöke tudomásul vette a német kormányt az az ünnepélyes és határozott nyilatkozatát, hogy fenntartás nélkül elfogadja azokat a békefeltételeket, amelyeket 1918. január 8-án az Egyesült Államok kongresszusához intézett üzenetében megszabott, valamint oly megoldásoknak az alapelveit, amelyeket a következő üzenetekben fejtett ki, nevezetesen a szeptember 27-i üzenetében és mint hogy a német kormány meg akarja tenni a kezdő lépést e feltételek alkalmazására, vagy végrehajtására nézve, mint hogy továbbá a kívánság és ennek a célzata nem azoktól indul ki, akik eddig Németország politikáját diktálták és a mostani háborút Németország nevében folytatták, hanem olyan kormánytól, amely a birodalmi gyűlés többségét képviseli, és a német nép többségének nevében beszélt, mint hogy továbbá az elnök ígéretet kapott a német kormánytól arra nézve, hogy a civilizált világ törvényeit az ellenség haderőivel szemben vizen és szárazon figyelembe fogja venni, úgy érzi az elnök, hogy nem tagadhatja meg továbbra is, hogy azokkal a kormányokkal, amelyek az Egyesült Államok kormányával szövetségben vannak, a fegyverszünet kérdését megvitassa. Kötelességének tartja azonban, hogy ismét kijelentse, hogy csupán olyan fegyverszünet indítványozására érzi magát jogosultnak amely az Egyesült Államoknak és a vele szövetséges kormányoknak lehetővé teszi, hogy az esetleges kötetendő megállapodásokat oly módon erősítse meg, amely

az ellenségeskedések újból való megkezdését Németország részére lehetetlenné teszi.

Ezek folytán az elnök a jelenlegi német hatóságokkal váltott jegyzékeket közölte azokkal a kormányokkal, a melyekkel az Egyesült Államok szövetségben vannak és javasolta nekik, hogy ha ezek a kormányok hajlandók az említett feltételekkel és kifejtett elvek alapján a békéről tárgyalni, szólítsák fel katonai tanácsaikat és az Egyesült Államok katonai tanácsadóját, hogy Németország ellen szövetkezett kormányoknak tegyenek előterjesztést a fegyverszünet feltételeiről, amely fegyverszünet az érdekelt népek érdekeit tökéletesen megvédi és a szövetséges kormányoknak biztosítja és érvényesíti a béke részleteinek biztosítására való korlátlan jogát, amihez a német kormány kifejezetten hozzájárul, feltéve, hogy a szövetséges kormányok a fegyverszünetet lehetségesnek tartják. Ha Németország ezt elfogadja, evel a legjobban és a leghatározottabban bizongítja azoknak a feltételeknek és alapelveknek a minden kétség nélkül való elfogadását, amelyekből a német béke-akció kiindul. Az elnök úgy érzi, nem lenne egész őszinte,

ha nyomatékosan ki nem jelentené, még pedig a legőszintébb formában, hogy milyen okokból kell rendkívüli biztosítékokat követelni. Bármily nagyjelentőségűnek és fontosnak látszik is az az alkotmánymódosítás, amelyről a német külügyi államtitkár a jegyzékben beszél, mégis úgy látszik, hogy még most sem határoztak teljesen oly kormányra a princípiumairól, amely a német népek felelős lenne, sem valamely biztosíték nincs és nem is került szóba arra nézve, hogy annak a módosítása, alapelvei, vagy végrehajtása, amelyekre nézve most a megállapodásnak kell létrejönni, tartósak lennének. Azonkívül nem derül egész világosan, hogy a jelenlegi bajok okozója megszűnt-e. Meglehet, hogy a jövőbeni háborút most ellenőrzés alá helyezzük. A mostani háború azonban, amelyről a vita folyik, nem volt ellenőrzés alatt.

Világos, hogy a német kormánynak nincs módjában, hogy megparancsolja a német katonai hatóságnak, hogy vessék alá magukat a német nép akarátának, minthogy a porosz királynak a birodalom politikájára gyakorolt ellenőrző hatalma még szilárdan áll, a döntő katonai hatalom pedig még ma is azoknak a kezében van, akik eddig uralkodtak Németországban.

Abban az érzésben, hogy az egész világ sorsa attól függ, hogy most mindegyik részen őszintén beszéljenek, valamint attól, hogy a kívánságok őszinték és nyitak legyenek, kötelességének tartja az elnök, hogy minden keményen hangzó szó enyhítésének megkísérlése nélkül kimondja:

a világ népei nem bízhatnak azoknak a szavaiban, akik eddig a német politika vezetői voltak

és hogy újra hangsúlyozza, hogy a békekötésről és arról a kísérletről, hogy a háború végtelen sérelmeit és igazságtalanságait meg nem történné tegyék.

az Egyesült-Államok kormánya senki mással nem tárgyalhat, csakis a német népek ama képviselőivel, akik mint Németország valódi urai, biztosítékokat tudnak adni Németország alkotmányos magatartására nézve.

Ha azokkal a katonai hatalmasságokkal és avval a monarchikus hatalommal kellene tárgyalnunk, amelyek most vannak Németországban, vagy ha csak valószínű is lenne, hogy később Németország nemzetközi kötelezettségeinek dolgában ezekkel kell tárgyalnunk, akkor

Németország nem kérhetne békét, ha nem meg kellene adnia magát.

Semmit sem nyerhetnének vele, ha ezeket a fontos dolgokat el nem mondanám.

Fogadja nagyrabecsülésem kifejezését

LANSING ROBERT.

A Wekerle-kormány benyújtotta lemondását.

(Wekerle gróf Apponyit ajánlotta utódjának. — Apponyi és Károlyi audienciája.)

Budapestről jelentik: A Magyar Tudósító jelenti: A király ma a szokásos előterjesztések meghallgatása után külön kihallgatáson fogadta Wekerle Sándort, Andrássy Gyulát, Windischgraetz Lajos közlélmzési minisztert, Arz báró vezérkari főnököt, továbbá Burián gróf külügyminisztert és végül Sinaritz tábornagyot, Zágráb katonai parancsnokát.

Budapestről jelentik: Wekerle Sándor miniszterelnök délben fél egykor érkezett vissza a várból, ahol már várták a miniszteri értekezletre összegyűlt miniszterek. Wekerle Sándor derűs hangulatban volt és az újságíróknak csak annyit mondott, hogy a lemondását a király elfogadta.

Windischgraetz Lajos herceg azonban sápadtnak és idegesnek látszott. A várban Apponyi Albert gróf vagy Hadik János gróf miniszterelnökségét emlegetik.

A kabinetiroda a király ittartózkodása alatt Budán fog működni. Ennek vezetői már ma reggel megérkeztek Budapestre. Délután Burián gróf külügyminiszter is megérkezett a várba és Wekerle Sándor miniszterelnökkel tanácskozott. Az egy óraker kezdődő értekezleten a miniszterelnöki palotában a kormány valamennyi tagja résztvett. A minisztertanácskozásról kiszivárgott hírek szerint Wekerle Sándor Apponyi Albert grótot ajánlotta a királynak az új kormány alakításra. A minisztertanácskozás délután 2 óraker ért véget. Ekkor Wekerle Sándor miniszterelnök Sztéryni József báró társaságában átment a királyi palotába, ahol telefonon jelentést tett a királynak. Visszajövet a hírlapíróknak arra a kérdésére, hogy mi történt, ezt válaszolta:

— Semmi újsgat nincsen.

Majd azt mondotta, hogy Apponyi Albert gróf és Károlyi Mihály gróf ma délután kihallgatásra mennek az uralkodóhoz.

Budapestről jelentik: A Magyar Távirati iroda jelenti: A hivatalos lap holnapi száma közli: A kormány lemondása és felmentése iránt Hozzám beadott kérelme teljesítvén, a magyar összes miniszteriumok hivatali lemondását ezennel kegyelemben elfogadom és elvárom, hogy az egyes miniszterek hivatalos működésüket további elhatározásonig folytatni fogják. Budapest, 1918. október 24.

Károlyi, s. k. Wekerle, s. k.

A király elfogadta Wekerle lemondását.

A király tegnap este tíz óra után érkezett meg Gödöllőre. Ekkor tett Wekerle Sándor miniszterelnök telefonon jelentést a királynak a képviselőházban történekről és arról, hogy a kormány beadja lemondását. A királyt, a kit Debrecenből a miniszterek közül herceg Windischgraetz Lajos közlélmzési miniszter kísért el Gödöllőre, váratlanul érte a kormány lemondási szándéka. Hír szerint a király még az éj folyamán telefonon érintkezésbe lépett egyik ellenzéki politikussal és részletesen érdeklődött a képviselőházban történekről. A király, a kinek az előzetes rendelkezések szerint ma délelőttre egész más volt a programja, még az éjjel közölte a miniszterelnökkel, hogy ma délelőtt akarja fogadni.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel autón ment ki Gödöllőre, a hol a királyi kastély dolgozószobájában kilenc óraker hosszabb magánkihallgatáson fogadta a királyt a miniszterelnököt. Wekerle Sándor ez alkalommal benyújtotta a királynak az egész kabinet lemon-

dási kérvényét és egyuttal előterjesztést tett több politikai kihallgatása tekintetében.

Báró Sztéryni József kereskedelmi, gróf Zichy János közoktatásügyi és gróf Zichy Aladár a felség személye körüli miniszter Debrecenből éjjel utazott el s ma reggel érkezett meg Budapestre és itt a pályaudvarra tudták meg, hogy a Wekerle-kormány lemondott.

A parlamenti többség értekezlete.

Ma délelőtt negyed tizenkettőkor a munka párt és a 48-as alkotmánypárt tagjai közös bizalmas megbeszélésre ültek össze a munkapárt körhelyiségében. A megbeszélésen, melyen Beöthy László elnökelt, megjelent gróf Tisza István, gróf Bethlen István, továbbá a munkapárt tagjai csaknem teljes számban és sokan a 48-as alkotmánypártból is. Érdekes, hogy ezen a megbeszélésen jelen volt gróf Burián közös külügyminiszter is.

Burián ma délután 4 óraker akarta tájékoztatni a képviselőház honvédelmi bizottságát a Wilson-jegyzékére adandó válaszról, a változott viszonyokra való tekintettel azonban lemondott erről a szándékáról, illetve most akarja megbeszélni az illetékes körökkel a további teendőket.

A munkapárt és a kormánypárt tagjai hosszú ideig tanácskoztak a tegnapi eseményekről és a kormányválság okozta helyzetről.

A sorsdöntő megbeszélés.

A képviselőház miniszterelnöki szobájában tegnap este másfél óráig tartó tanácskozás volt a melyen a miniszterelnökön és a kormány tagjain kívül gróf Tisza István, gróf Andrássy Gyula, gróf Apponyi Albert, gróf Károlyi Mihály és Vázsonyi Vilmos vett részt.

A megbeszélésen gróf Tisza István hosszabb beszédet mondott, a melyben kifejtette, hogy az ország súlyos helyzetére való tekintettel meg kell kísérelni a képviselőház összes pártjainak együttműködését és annak megfelelően olyan kormány alakuljon, a melyben a képviselőház összes pártjai képviselve vannak. — Kifejtette beszédében azt is, hogy a béke mielőbbi megkötését, az ország határainak megvédését, az ország függetlenségének és területi egységének biztosítását illetőleg az egyes pártok között nincs ellentét, csakis a választójog az, a mely a pártokat egymástól elválasztja. Ő ezt az ellentétet is enyhíteni akarja és vérző szívvel bár, de az ország nagy érdekeire való tekintettel, hozzájárul ahhoz, hogy a választójog még szélesebb mértékben kiterjesztessék.

Gróf Andrássy Gyula és gróf Apponyi Albert kijelentették, hogy a maguk részéről szintén szükségesnek tartják az összes erők együttműködését és gróf Apponyi Albert erősen hangsúlyozta, hogy a választójognak rendkívüli széles mértékben való kiterjesztését tartja szükségesnek.

Gróf Károlyi Mihály a koncentrációt a maga részéről csak akkor tartja helyesnek, ha abban a nemzetnek a parlamentben eddig nem képviselt tényezői: a szociáldemokraták és a radikálisok is részt vesznek.

Wekerle hozzájárult Károlyinak ehhez a propozíciójához. Gróf Tisza István kijelentette, hogy a maga részéről a koncentrációt ebben az irányban is elfogadja, azonban — őszintén nevéen kívánja nevezni a gyereket — nem a gróf Károlyi Mihály miniszterelnöksége alatt. Sokkal szivesebben látná gróf Andrássy Gyulát vagy gróf Apponyi Albertet.

Gróf Károlyi Mihály kijelenti, hogy a maga részéről nem kívánja a személyét előtérbe

helyezni, azonban az ő párthívei csak olyan alakulást tudnak megnyugvással fogadni, a melynek eüü ő áll, mert ez nyújt biztosítékot arra, hogy az ország is nyugalommal fogadja az új alakulást.

Gróf Apponyi Albert kijelentette, hogy a saját szeméiyét ez idő szerint nem tartja alkalmasnak az ellentétek áthidalására és a kibontakozás megteremtésére.

Gróf Tisza István ismételt hangoztatta, hogy ha ő a maga részéről ilyen elvi áldozatot hozott, azt honorálják a másik részről is, mert ő főképp abban a reményben kívánja az összes pártok koncentrációját létrehozni, hogy a kormány élére gróf Andrássy Gyula kerül.

Vázsonyi Vikmos rövid észrevétele után Károlyi Mihály kérte, hogy a már amúgy is hosszúra nyúlt megbeszélést hagyják abba, mert az ország sorsa ugy se ezen a megbeszéléseken dől el. Wekerle Sándor erre kijelentette, hogy az ülésben be fogja jelenteni a kormány lemondását és kérte gróf Károlyi Mihályt, hogy a Házban annak a kommentálásától ez idő szerint álljon el. Gróf Károlyi Mihály ezt megígérte és a tanácskozás befejeződve, valamenynyien az ülésterembe vonultak, a hol aztán Wekerle Sándor bejelentette a kormány lemondását.

Károlyi nem működik együtt Andrássyval.

A képviselőház ülése után az éjjel a politikusok több helyen tanácskozást tartottak és az összes pártok együttműködésének eshetőségeit beszéltek meg, gróf Andrássy Gyula miniszterelnökségével. A Károlyi-párt tagjai, hír szerint, ezt az együttműködést nem fogadják szívesen és nem is vesznek benne részt. Gróf Károlyi Mihály ezt közölte is gróf Andrássy Gyulával, a kivel az éjjel együtt tanácskozott. Gróf Károlyi Mihály az éjjel több órán át értekezett párthíveivel és a radikálisok és a szociáldemokraták képviselőivel és az az elfogás jutott érvényre, hogy az Andrássy-féle koncentrációban sem a radikálisok, sem a szociáldemokraták nem vesznek részt. Szóba került azután egy olyan koncentráció, a mely a Károlyi Mihály radikális programjának alapján — gróf Károlyi Mihály miniszterelnökségével — jönne létre. A kibontakozásnak ezt a módját a radikálisok és a szociáldemokraták is szívesen fogadják. A szociáldemokrata-párt képviselői azonban határozott választ e tekintetben és arra vonatkozólag, hogy a Károlyi Mihály által alakítandó kormányban részt vesznek-e, nem adtak, mert erről csak a szociáldemokrata-párt illetékes fórumának döntése után nyilatkozhatnak.

Burián és Spitzmüller lemondtak.

Wekerle Sándor, a lemondott miniszterelnök audienciájáról visszatérőben értesítette Andrássy Gyula grófot, hogy a király nyomban újabb kihallgatáson óhajtja fogadni. Andrássy kilenc órakor automobilon kiment Gödöllőre, a hol a király azonnal fogadta.

Nem kétséges, hogy Andrássy külügyministerségéről van szó. Burián István gróf közös külügyminiszter, aki Spitzmüller báró közös pénzügyminiszter társaságában ma Budapestre érkezett, azért jött, hogy följajánlja lemondását. A lemondásra a politikai helyzetre való tekintettel a király maga szólította fel és így minden körülmények között el is fogadja. Lemond az Ausztria és Magyarország között lévő kapcsolatot küszöbön álló fölbomlására való tekintettel a közös pénzügyminiszter is.

Ostromállapot Fiumében.

(A flottát Fiume elé rendelték. — Nyugalom a városban. — Részletek a horvát katonák zendüléséről.)

Budapestről jelentik: A fiumei eseményekről a következő félhivatalos jelentést adták ki: Mértékadó helyről közlik, hogy Fiumében a rend teljesen helyreállt. Magyar csapatok vonultak be a városba, melyek a zendülőket teljesen kiszorították.

Budapestről jelentik: Ma délben a fiumei kormányzó a következőket jelentette telefonon: A városban kétszázötven székely baka örködik a rend felett. Egész Fiumében teljes a nyugalom, semmi rendezavarás nem fordul elő. Az utcákon csend uralkodik. Jekelfalussy Zoltán kormányzó hivatalában van és végzi teendőit. Az összeköttetés a kormányzó és Budapest között teljes mértékben fennáll.

Fiuméből jelentik: Tegnap a városban lévő horvát katonaság felháza. A csöcselék hatalmába kerítette és estig hatalmában tartotta a várost. A lázadás Susákból indult ki. A horvátok nagy nemzeti ünnepet rendeztek az önálló délszláv állam kikiáltása alkalmából. Az összes hatóságok és a horvát csapatok felesküdték a délszláv államra. Fiumében az ott állomásozó 79. gyalogezred a susáki ünnep hírére kitűzte a szerb és horvát nemzeti lobogót. Miután a katonák az ellenük kiküldött határrendőröket levették, megrohanták az örszobát és a földig rombolták. Ezalatt az idő alatt egyre nagyobb tüntető tömeg érkezett Susákról. A lázadó katonák száma elérte a kétezret. Megostromolták a törvényszéki palotát, egész berendezését elpusztították, az iratokat szétégették és szétszórták, az összes rabokat kiszabadították, Bálint főügyész helyettesét elfogták. Kritikussá vált a helyzet, amikor a tömeg a kormányzósági palota elé vonult és azt is megakarta ostromolni. Ekkor közbelépett egy horvát vezérkari tiszt, lelkére beszélt a tömegnek, amely a palotát nem bántotta, hanem a kaszárnyába vonult. A lázadók szerencsére a telefont nem vágták el, minek folytán Jekelfalussy kormányzó állandóan érintkezhetett a miniszterelnökséggel. Az éj folyamán nagyszámu magyar csapatok érkeztek és helyre állították a rendet. Fiumében kihirdették az ostromállapotot, a várost katonai parancsnokság alá helyezték.

Budapestről jelentik: Jól értesült helyen a következőket mondották a fiumei eseményekről:

Tegnap korán reggel telefonon jelentette Jekelfalussy kormányzó, hogy Susákon nemzeti ünnepet rendeztek a horvátok, amelyen horvát katonák is résztvettek s ügylátszik nagy tüntetésre készülnek. Félő, hogy Fiuméba is átjönnek azon a kis uton, amely Fiumét Susákkal összeköti. Ezért kirendelte a fiumei határrendőrség tizenkét emberét, hogy elzárják az utat. Tizenkét óra tájban ismét megszólalt a kormányzó telefonja. A kormányzó jelentette, hogy a határrendőrség tizenkét emberét a Susákból előretörő tömeg lefegyverezte. A fegyvereket szétszórták a nép között, amely Fiuméba tart. A Fiumében levő horvát katonaság kitűzte a kaszárnyára a horvát zászlót. A horvát pótzászlóalj parancsnoka, egy alezredes felszólította a legénységet, hogy vegyék le a zászlót, de nem engedelmesskedtek neki, mire az alezredes sortűzet adatott rájuk. Együttal kérte a kormányzó, hogy a Pólában vagy Kar-

lovácson állomásozó magyar csapatokból küldjenek segítséget, mert Fiumében mindössze egy szakasz stájer katona van és ezekkel nem tudja fenntartani a rendet. Háromnegyed ket-tőkor Jekelfalussy újból telefonált. Ablakából látja, hogy a törvényszéki palotát ostromolják a lázadók, kiengedik a rabokat nagy lövöldözések közben. Elkövetkezik a pillanat, amikor a kormányzósági épületre kerül a sor. Erre a jelentésre a miniszterelnökség a hadsereg főparancsnoksághoz fordult. Később újból jelentette a kormányzó, hogy a katonaság gépfegyvereket hozott működésbe, megtámadta a főhercegi villát, kiszorította a benne lévőket és elhelyezkedett a villában.

Ezután a haditengerészeti akadémiát, a torpedó-gyárat és a Ganz-Danubius-gyár hadikikötőjét elfoglalták és elfoglalták az összes hajókat, kitűzve a horvát zászlókat. Ez alatt más horvát osztagok Fiumétől a tengerpartig elfoglalták az összes vasuti állomásokat. A vasuti sineket Delnicig felszedték és a vasuti berendezéseket. A csöcselék felhasználta a horvát katonák lázadását és a kikötőben felhalmozott árukat és élelmiszereket elrabolta és elárusította. A lázadó katonák horvát zászlók alatt vonultak be a városba. A hid fiumei oldalán magyar rendőrök utjukat állották és azt követelték, hogy vonják be a horvát zászlót. A lázadók szét verték a rendőröket. Mikor már bent voltak a honvéd laktanyában, egy magyar roham-zászlóalj parancsot kapott, hogy a kaszárnyát kerítse hatalmába és a horvát zászlót távolítsa el. A nagy tulerőben levő horvátok visszaszorították a magyarokat és ezután megkezdődött a magyarok lefegyverzése.

A zavargásokban később polgári elem is résztvett és fosztogatni kezdte az üzleteket. Zágrábban érkezett jelentések szerint a lázadók több vasuti állomást elpusztítottak. Így a károlyvárosi vasuti állomást elpusztították, elvágták a táviró és telefon vonalakat és a vasuti pénztárat, a melyben több százezer korona volt, elrabolták.

Bécsből jelentik: A flottát Fiume elé rendelték.

Zágrábból jelentik: Az utóbbi napokban a külföldi sajtóban riasztó hírek terjedtek el a horvátszlavon országai viszonyokról. Ezzel kapcsolatban a Horvát-Szlavon Távirati Irodát hivatalos helyről felhatalmazták a következő megállapítások közzé tételére:

Mióta a mostani rezsim vette át a kormányzást, Horvát-Szlavonországban semmi olyan nem történt, ami okot adott volna a hatóságok beavatkozására. Wilson válaszában tartalma, amit az osztrák-magyar jegyzékre adott, örvendező tüntetésre adott okot, amely kedden délelőtt méltóságos lefolyásu hazafias manifesztációban jutott kifejezésre. Ezek a tüntetések minden incidens nélkül a legnagyobb rendben folytak le. Azóta Zágrábban nem volt egyáltalában semmi féle tüntetés. Mindössze Karlovácban és Ogulinban okoztak károkat a tüntetők a pályaudvaron, amely főleg a magyar feliratu táblák eltávolításával állott összefüggésben. Egyébként mindenütt fegyelem és rend volt.

MŰVÉSZET.

HETI MŰSOR:

Október 25-én A) bérlet. Október 26-án B) bérlet. *Édes öregem* operett. Utána *Bajazzók* opera. Pardy Armand vendég felléptével. 26-án: D. u. fél 4 órakor *Hotel Imperál*. 27-én: D. u. ¼ 4 órakor *Tiszavirág* operett 3 felvonásban.

27-én: Este fél 8 órakor C) bérlet. *Mágnás Miska*.

A MODERN SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombaton, október 26-án: *Nöstény ördög*, színjáték.

Vasárnap, október 27-én délután mérsékelt helyárakkal: *Az ördög*, vígjáték.

Vasárnap, október 27-én este: *Benn az erdőn*, színmű.

Édes öregem. Bajazzók.

Az aradi színház vezetőségében megvan a törekvés, hogy Arad zenei kulturáját elmélyítse és megszilárdítsa. Leoncavallo: *Bajazzók* című operájának bemutatása is megerősíti e hitünket, annyival inkább, mert az átlagos vidéki nivót magasan meghaladó előadásban került színre. Ezt elsősorban *Gellért Pálnak*, a karmesternek és *Róna Dezsőnek*, a rendezőnek a javára írjuk. Az ő munkájuk azonban csak félmunka lett volna, ha a színháznak nem állna három olyan kiváló énekes a rendelkezésére, mint *Várady Margit*, *Róna Dezső* és *Pardy Armand*. *Várady Margit* nemes művésze teljes illúziót keltett, gyönyörű hangja ezüstös tisztasággal csengett. *Róna* megrázó realizmus sal énekelte el s játszotta meg a balga komédiás szerepét, a mindent megsemmisítő szenvedélynek zengő hangja tolmácsolója volt. *Pardy* kellemes lírai tenorjának ma is meg volt a hatása s az első felvonás végén a közönség többször kitapsolta. A Bajazzo sikerében segítségükre voltak *Matolcsi* és *Faludy*, kik nehéz pártijukat kifogástalanul énekeltek el. A kar szokatlanul élénk és jó volt. Meglátszott, hogy az előadást sok fáradságos próba előzte meg. A zenekarról csak jót mondhatunk.

Megelőzte a Bajazzókat egy pompás zenei bizsünck, az *Édes öregem*-nek előadása. Fall Leó Klasszikusan bájos egy felvonásos operettje nagyon tetszett a közönségnek. *R. Horváth Mici* kedves és szeretetreméltó volt s kettős szerepébe friss hangulatot, üdeséget vitt. *R. Tóth József* minden újabb fellépésével erős fejlődéséről tesz tanubizonyosságot. Hangja hajlékonyabb és kellemesebb lett, játéka színebb, elevenebb. Rendkívül használható színész nőnek bizonyult *Tomai Mária*, ki *Kletier Lujza* helyett, egy-két próbára játszotta el kettős szerepét teljes sikerrel. (Z. A.)

* A Modern Színház megnyitó előadása nevezetes színházi esemény lesz Arad kulturéletének. A nöstény ördög előadásával fog kapni nyitni a Salac-utcai kis intím színház, a melynek működése elé fokozott várakozással tekint a színházbajáró közönség. Ugy a szombati megnyitó előadásra, mint a vasárnap délutáni „Az ördög” és az esti „Benn az erdőn” előadásra tömegesen történtek előjegyzések, úgy hogy a legbiztatóbb kezdettel indulhat meg a Modern Színház. Jegyek válthatók a Modern Színház pénztáránál délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

* Csárdás királyné. Tiszavirág. Ez a két kiváló operette a heti műsor délutáni előadása. Holnap, szombaton d. u. fél 4 órakor a *Csárdás királyné* a legutóbbi rendes szereposztással. Vasárnap délután *Tiszavirág* a főszerepekben *Horváth Mici*, *Tomay*, *Benkőné*, *Bátics*, *Gyöző*, *Várnay*, *Kertész* stb.

* A katonai *Mária-Terézia-rend* új lovagjai. „*A Hadsereg*” képes folyóirat ma megjelent száma bemutatja a legutóbb fölavatott *Mária Terézia-rend* lovagjának az arcképét, valamint a promotio alkalmával készült több igen érdekes képet. A gyönyörű kiállítású füzet minden nagyobb könyvkereskedésben és dohányárudában, valamint a magyar kir. államvasutak hírlapárusítóinál 1 koronáért megvásárolható.

* *Charlotte kisasszony*. Lengyel Menyhért történelmi színműve, amely a budapesti Nemzeti Színház állandó műsordarabja, jövő héten kerül színre. A főszerepekben *Csige Böske*, *Szeghő Lili*, *Bánházy*, *Földes*, *Várnay*, *Barics*, *Matolcsi*, *Faludi* stb.

* A kis szeleburdi lesz a legközelebbi operett újdonság a jövő héten *Horváth Mici*-vel a címszerepben.

Harc Mangra örökéért.

— Papp I. János aradi püspököt mellőzték. —

Pár napja csak, hogy utolsó útjára kísérték a görög keleti román egyház elhunyt érsek-metropolitáját, *Mangra Vazul* sirja felett még meg sem keményedett a rög, a román közvéleményt mári is erősen izgatja az a kérdés, ki legyen az egyház új vezére.

Egy, a viszonyokkal és a román egyház vezetőinek véleményével egyaránt ismerős román politikus a metropolita-választással kapcsolatos kérdésekről a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— A nagyszabású egyházi Kongresszus most nem hívható egybe és további intézkedésig a metropolitai teendőket a legidősebb szentszéki ülnök, *Roska Rémus*, mint metropolitai helynök vezeti. Az átmeneti állapot azonban nem tarthat sokáig és valószínű, hogy a kormány is sürgősen fogja találni a mai politikai helyzet mellett *Mangra* örökének betöltését. Ez tnyben nem kell semmi egyebet csinálni, mint ismét összehívni azt a nagyszabású kongresszust. A román körök természetesen foglalkoznak már azzal a kérdéssel, hogy ki legyen *Mangra Vazul* utóda. Nincs titok benne, ha őszintén elmondom, hogy mi *Mangrát* renegátnek tekintettük, ami megnyilvánult a temetésén is. Szinte tüntetészámba megy az, hogy a temetésén csak a hivatalos egyházi hatóságok vettek részt, ellenben távol maradtak onnan a román politikusok.

Ámbár sorrendben *Pap I. János* aradi püspök lenne, mint legidősebb püspök jogszertintű utódja *Mangra Vazulnak*, a román körök még sem neki szánják a metropolita széket, hanem *Cristea Miron* karánsebesi püspöknek, akit annakidején *Mangrával* szemben is jelöltek és aki a román közvélemény akarata ellenére maradt kisebbségben *Mangra Vazulal* szemben. *Cristea Miron* teljesen független ember, nem exponálta magát semmilyen irányban eddig, nagy auktoritással bír, ami a kormány szempontjából a legfontosabb követelményeknek szintén megfelel.

Hogy ki lesz az új görög keleti román érsek-metropolita, ez a kérdés foglalkoztatja most az aradi román egyházi köröket is. Az *Aradi Közlöny* munkatársa ma beszélt egy tekintélyes aradi egyházi férfival, aki a következőket mondta:

— Még korai volna választási harcról beszélni. Három név van kombinációban: *Papp I. János* aradi püspök, *Cristea Miron* karánsebesi püspök és *Raska Rémus* nagyszabású vikárius. Sorrendben az első lenne *Papp I. János* aradi püspök, mint a legidősebb. De aligha fogják őt megválasztani. Ennek okáról nem óhajtok nyilatkozni, nem is volna opportunus. A harc *Cristea* és *Raska* között fog lezajlani. Mindkettőnek tekintélyes pártja van s mindkettő érdemes férfi. Természetesen sok függ attól is, miként fognak alakulni a bel- és külpolitikai viszonyok.

Elismerték a román nemzeti tanácsot.

(Erdélyt és Bukovinát követelik a románok.)

*Brassó*ból jelentik: A jasi lapok jelentése szerint a francia külügyminiszterium október 12-én kelt nyilatkozatában a Párisban zékeltő cseh nemzeti tanács mintájára megalakult román nemzeti tanács kitűzött célja az, hogy az entente hatalmak létezőkének a szemmeltartásával az eddig leigázott összes románokat felszabadítsa és egyesítse.

A román közvélemény megnyugtatóására *Saint Aulaire* jasi francia követ Párisból távirati felvilágosítást kért, hogy hogy miért maradtak Dobrudzsa déli részén bolgár csapatok. *Pichon* külügyminiszter a következő választ küldte:

E hó 14-én kelt, megkésve kapott táviratára a következőket felelem:

Ne adjanak hitelt minden ellenőrizhetetlen hírnek. A bolgár csapatoknak Dobrudzsa déire eső területén való meghagyása tisztára katonai intézkedés. Dobrudzsa kérdése, a melynél Románia érdekei semmi tekintetben sem csorbulhatnak meg, az általános béketárgyaláson fog elintéztést nyerni.

A francia külügyminiszternek ezt a táviratát valamennyi jasi lap feltűnőhelyen közli, köztük az *Epoca* is, ezzel a megjegyzéssel: „Moldva közönsége az entente becsületességének ez újabb megnyilatkozása után erősítse meg magában azt a tudatot, hogy az entente Románia érdekeit sohasem fogja szem elől téveszteni.”

*Brassó*ból jelentik: A kisenevi *Romania Noua* című lapban a Nagyszabású kiközösített *Mutein János* azt javasolja, hogy a Moldvában és Bessarabiában levő hatvanezer szökevény monstregyűlésen fejezze ki azt az akaratát, hogy ragaszkodik Erdélynek és Bukovinának az anyaországhoz való csatolásához.

Ugyanez a lap közli *Roosenelt* volt amerikai elnök állítólagos következő nyilatkozatát: Bulgária köteleztesse, hogy a Romániától és Szerbiától elvett területeket visszaadja. Ausztria-Magyarországnak el kell tennie a térképről. Romániának meg kell kapnia a monarchia románoklakta területeit.

*Bécs*ből jelentik: *Wassilko* báró, az ausztriai rutén klub elnöke így nyilatkozott:

— Már proklamáltuk az önálló ukrán államot, amely Ausztria és Magyarország valamennyi rutén lakosát kebelében egyesíti és megalakítottuk a magunk nemzeti tanácsát, amely a mi programunkat magáévá tette. Hogy vajjon a rutén állam Ukrajnához fog-e csatlakozni, avagy a dunai államok jövődöbeli szövetségéhez, olyan kérdés, amely még eldöntésre vár.

*Newyork*ból jelentik: *Dr. Androlesku*, az amerikai román liga titkára, aki annak előtte román követ volt Washingtonban, a következő kiáltványt tette közzé:

Az Amerikában élő 300.000 román polgár köreiben román brigádok alakulnak, amelyek várva várják a washingtoni kormány parancsát, hogy amerikai parancsnok alatt az európai frontra siessenek. Az összes frontokon harcolnak románok, részben önállóan részben mint a szövetséges hadseregek kiegészítő részei, mert Románia a háboru miatt a válságban egy pillanat alatt sem szűnt meg, noha népei a feyvert egy pillanatra letenni kényszerültek.

TANÜGY.

(—) Az aradi polgári tanácsokhoz a magánvizsgálat engedélyezése iránti kérvényeket f. évi november hó 10-éig be kell adni. A később érkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe. — Az igazgatóság.

A magyarországi tótok tiltakoznak a csehek manifesztuma ellen.

(Liptószentmiklós képviselőtestülete egyhangulag állást foglalt a csehek követeléseivel szemben. — Miván is tiltakoznak. — Népgyűléseket rendeznek Arvában, Nyitrában, a Szepességben, Barsban és Pozsonyban. — Még a radikális tótok sem akarnak elszakadni Magyarországtól.)

(Budapesti munkatársunktól.) Wilsonnak a monarchia külügyminiszteréhez intézett jegyzéke és a cseh nemzeti tanács manifesztuma a magyarországi tótoknál a legnagyobb ellenszenvet váltotta ki. A tótok; közöttük még a radikális irányhoz tartozók is azon az állásponton vannak, hogy a népek önrendelkezési joga alapján autonómiájukat illetőleg lehetnek ugyan kívánágai, a tót nemzetiségnek, de semmi kedvük sincs ahhoz, hogy rabszolgáivá váljanak az önálló Csehországnak. Ez a felfogás imponans módon nyilatkozott meg Liptószentmiklós képviselőtestületének közgyűlésén, ahol a jelenvolt képviselőtestületi tagok — csaknem kivétel nélkül tótok — egyhangulag állást foglaltak a cseh túlzó követelésekkel szemben és azt határozták, hogy a tót nép továbbra is hű fia kíván maradni Magyarországnak. Hasonló értelmű határozatot hozott a nyitramegyei Miván község képviselőtestülete is.

Értesüléseim szerint nagyszabású mozgalom indult meg a tótok között és e mozgalomnak az lesz az eredménye, hogy már a legközelebbi időben imponans nagygyűléseket tart a tótság a tótok által lakott vármegyékben és az árvamegyei nyitramegyei, szepességi, borsmegeyi, pozsonymegyei és sárosmegeyi tótok külön-külön, de a legerélyesebben tiltakoznak az ellen, hogy a csehek a tótok nyelvben és szokásokban különböző tótság által lakott vármegyéket követelik. Erre a cseheknek a magyarországi tótok nem adtak mandátumot és a tótoknak semmi kedvük ahhoz, hogy fehérbőrű rabszolgák legyenek Csehországban.

A tótoknak egységes pártjuk nincs. A nemzetiségi politikát náluk több irány képviseli. Van az ugynevezett tót nemzetiségi párt, amelynek Dula Máté dr. törőcsentmártoni ügyvéd és t. karaképénztári igazgató a vezetője, e párt szócsöve a *Skultély József* szerkesztésében Törőcsentmártonban megjelenő *Narodnie Noviny*. Jürigák a Ludove Noviny köré csoportosulnak, e pártnak, amely mindig minoritásban volt, sincsenek szeparatistikus törekvései. Van ezenkívül még egy frakció, ennek *Hodza Milán*, *Stodola Emil*, *Bella Mátyás* rózsahegy-i evangélikus lelkész és *Srobár Miklós* dr. rózsahegy-i orvos állanak az élén és ez a párt jelenteli meg a *Slovensky Tyzdenik* című lapot.

E három párt együttvéve azonban félannyi tagot sem számlál, mint a hazafias tót párt, a melynek organuma a *Slovenske Novine*, immár harmincezer példányon felül jelenik meg. Ennek a pártnak *Pehán Adolf* dr. illavai birtokos és tanár, valamint *Csecsoika* Károly állanak az élén és a hazafias tótpárt van túlsúlyban Magyarországon. Azt a mozgalmat, amely imponans módon fog tiltakozni a cseh követelésekkel szemben, voltaképpen a hazafias tót párt vezeti és szervezi, de igazabban e mozgalmat meg sem kellett szervezni, mert a tótok önmaguktól és minden külön megszervezés nélkül tiltakoznak egyhangulag a népek önrendelkezési jogával ellentétes cseh követelésekkel szemben.

Beszéltem ma Pehán Adolf dr. dr. aki a következő érdekes nyilatkozatot tette előttem:

— Mindenekelőtt meg kell állapítani azt, hogy a magyarországi tótok soha sem rokonszenveztek a csehekkel úgy, ahogyan azt a csehek most állítják. Ha a cseheknek igazuk lenne, akkor nem vezetett volna eredményre Sturnak és Urbánnak a múlt század negyvenes éveiben az a törekvésük, hogy külön tót irodalmi nyelvet teremtsenek meg és kettévállasszák a tótoknak akkor még a csehekkel egységek irodalmi nyelvét. Ez a törekvés már a múlt században eredményre vezetett és ez is amellel bizonyít, hogy a tótok nem akartak a csehekkel soha anyira összeolvadni, ahogyan azt most a csehek állítják. A tótok soha nem kívántak barátkozni a csehekkel

saját önállóságuk rovására. Aki ennek az ellenkezőjét mondja, az hazudik.

— Jártam most a Felvidéken és állíthatom, hogy a népnél sehol nem tapasztaltam azt, hogy hajlott volna a cseh álláspont felé. *Nálunk senki nem akar Magyarországtól elszakadni.* Legfeljebb azok a csehek igyekeznek ilyen irányban befolyásolni a népet, akik a Felvidéken mint erdészek, gépészek, gazdasztek alkalmazva vannak és a kik nem nagy eredménnyel folytatják agitációjukat.

A tót nép azonban nem ül fel ezeknek a konkolyhintőknek. Ha szó lesz arról, hogy mi tótok hová tartozunk, akkor *e kérdésben a népek önrendelkezési joga alapján egyedül és kizárólag mi vagyunk hivatalos dönteni, mi döntünk is, amikor imponans gyűléseken, minden hivatalos és hatósági pressziótól mentesen azt mondjuk, hogy továbbra is hű fiait akarunk lenni Magyarországnak és a legerélyesebben kikérjük magunknak, hogy a mi belső ügyeinkbe a csehek belemarkozzanak.*

Pehán dr. elmondotta ezután, hogy a napokban ismét a Felvidékre utazik és hazatérése után szíves lesz informálni tapasztalatairól.

VÁROS ÉS MEGYE.

Sertés-vágóhid Aradon.

(A város folytatólagos közgyűlése.)

Arad város törvényhatósági bizottságának tegnap elhalasztott közgyűlése ma folytatták *Barabás Béla* dr. főispán ma délután 4 órakor nyitotta meg a folytatólagos közgyűlést, amelynek során a közgyűlés tárgysorozatának 25-ik pontjaként a tanács beterjesztette a belügyminiszter leiratát melyvel a közéletmezés részére megszavazott 500.000 korona hitelt jóváhagyta.

Az Aradi Sertéshizláló és Malomipar r. t. kérése került ezután tárgyalás alá, amelyben a cég sertés-vágóhid és husfeldolgozó telep létesítésének engedélyezését és a telep részére 15 évi városi pótdó elengedését kérte. A közgyűlés *Szathmáry János* hozzászólása után, aki tiltakozott a pótdó elengedése ellen, megszavazta a tanács javaslatát, amely a pótdó elengedését javasolta.

Németh Imre polgári iskolai tanár betegsége miatt rendkívüli segílyt kér, amit a közgyűlés egyhangulag a tanács javaslatához képest 600 koronában állapított meg. A Budapesti Ujságírók Egyesülete az 1919. évre kiadandó almanachja számára anyagi támogatást kér a várostól. A közgyűlés 500 koronát szavazott meg erre a célra. *Özv. Zsupánszky Sztankóné* görög keleti szerb lelkész özvegye saját és gyermeke részére kegydíj megállapítását kérte. A kérést a tanácsnak adták ki. *Balázs Ferenc* árvaházi igazgató, *Szép Béla*, *Borbély Gábor*, *Mihályovits József*, *Brassay Ernő* és *Zumánka Illés* városi alkalmazottak fizetésfelemelési kérését tárgyalta a közgyűlés. Még több kisebb ügy letárgyalása után *Barabás Béla* dr. főispán délután 5 órakor berekesztette a közgyűlést.

Szétosztják a rumot. Ma délelőtt 11 órakor ülést tartott a rumbizottság. Az ülésen megállapították azokat a módokat, amelyek mellett a közeli napokban a rumot szétosztják. A mennyiség változatlan maradt, a mennyiben mindenki hét deci rumot fog kapni.

Nincs többé cenzura.

(Tüntetés a Károlyi-palota előtt.)

Budapestről jelentik: A Budapesti Ujságírók Egyesületének a cenzura ellen kiküldött bizottsága és a fővárosi szerkesztőségek bizalmi férfiai mai együttes ülésükön megállapították, hogy a sajtó a cenzura intézményét megszüntette, mert cenzura nincsen más, mint a magyar sajtó lelkiismerete. Az értekezlet utasította a cenzura-ellenes bizottságot, hogy a legerélyesebben lépjen akcióba, ha bármely a kormány részéről a cenzura újból való fogantatására kísérlet történne. Követeli továbbá a kormánytól, hogy a lapok távirati és telefon cenzurája azonnal megszüntessék. Az értekezlet még a következőket mondja ki:

Az előbb előadottaknak megszívlelésére felhívja az értekezlet minden szerkesztőségnek dolgozó tagjait s kéri őket, hogy lépjenek érintkezésbe szerkesztőségükkel és kiadóikkal és azokkal egyetértőleg, de a fenti álláspont sértetlen fenntartása mellett a mai naptól kezdve tagadják meg minden közlemény előzetes bemutatását. Amennyiben ez a kormányhatalom részéről jövő megtorló intézkedéseket vonna maga után, vagy amennyiben ennek a határozatnak teljes egyöntetű végrehajtása valamely szerkesztőség vagy lapkiadó részéről megakadályoztatnók, a Budapesti Ujságírók Egyesületének a cenzura ellen kiküldött bizottsága jogosult lesz a belátása szerinti szükséges intézkedéseket megtenni és ezeknek már eleve alávetik magukat azok a szerkesztőségek, melyek a határozathoz és felhatalmazáshoz hozzájárulásukat és ennek az ujságírói tisztség és szolidaritás alá való helyezését alábbi megbízottak aláírásával tanusítják:

Márkus Miksa (Magyar Hirlap), Berkes Imre (Pesti Hirlap), Saluzsinszky Imre (Az Est), dr. Balázs Ignác (Budapesti Hirlap), Persián Ádám (Alkotmány), dr. Pók Ödön és dr. Révész Mihály (Népszava), Elek Artur (Az Ujság), Tölgy László (Pesti Napló), dr. Kádas József (Uj Hírek), Kállay Miklós (Kis Ujság), Benedek Árpád (Budapest), Lusztig Pál (Magyarország) és Apor Dezső (A Nap).

Budapestről jelentik: A műegyetemi ifjuság ma délelőtt az aulában összegyülekezett, hogy állást foglaljon az új független, demokratikus Magyarország megalakítása mellett. Nagyszabású tüntetést rendeztek Károlyi Mihály mellett, mintegy 2000 főnyi tömeg jelent meg Károlyi palotája előtt, ahol megéljenezték. Az ifjuság küldöttséget menesztett Károlyi Mihály grófhhoz, akitől lobogót kértek. Károlyi Mihály gróf nemzeti színű lobogót adott át az ifjuságnak. Az ifjusághoz sok katonatiszt katona és polgár is csatlakozott, akikkel a tömeg közben 5000 főnyire szaporodott. Az ifjuság ekkor azt kívánta, hogy Károlyi jelenjen meg. A gróf megjelent palotája erkélyén és a következő beszédet mondotta:

— Üdvözlöm önöket e történelmi nevezetességű helyről, ahonnan mindig a magyar szabadság és függetlenség eszméi hangzottak. Nem nyugszunk most sem addig, amíg azt a zászlót, amit kezünkbe ragadtunk, ki nem tűztük a magyar függetlenség bástyafokára. Ne fogjuk többé tűrni, hogy idegen hatalmak uralkodjanak Magyarországon felett. Nem fogjuk többé tűrni, hogy más legyen az ur a szabad Magyarországon, mint a nép. Majd *Juhász Nagy Sándor* és *Kun Béla* Károlyi-párti képviselők intéztek rövid beszédet az ifjusághoz és tömeghez, amely, eljenezve és lelkes hangulatban elhagyta a palota előtti teret.

A Károlyi-palotától a tömeg több lap szerkesztősége elé vonult, ahol beszédek hangzóttak el.

HIREK.

„A flottát Fiume elé rendelték.”

(Kössünk békét egymással!)

Fiume: országunk szeme könnyű látólos. Földi kéz titotte meg. Az „Adria gyöngy”-nek Corsórára, molóira, palotáiba egy horvát ezred legénysége nyomult be s horvát zászlót tűzött ki a kaszárnyákra. E közjogi hiba és katonai fegyelmetlenség fájdalmas eredményekre vezetett: vér folyt a tengerbe futó kis csatornákon s a megriadt polgárok arcára kiült az aggodalom. Egy táviratunk jelenti, hogy a flottát Fiume elé rendelték. Ki hitte volna? Testvér emeljen testvérré kezét! Egy hadsereg katonái támadjanak bajtársaikra, kikkel együtt küzdöttek és vérezték borzalmas csatákban? Horvát katonákkal verekedjék a székely baka? Egymást üzzék, kergessék ki közös orszáruknak értékes városából?

E lefordult világ sem lehet annyira istentől elrugaszkodott, hogy meg ne értse: mi jó? mi rossz? Miért kell legyvert rántani annak, aki békét akar? A horvát, a román, a szerb, a lőt ép oly mohó lélekkel várja a béke napjának virradását, mint mi magyarok. Miért kell egymásra fegyverrel törnünk? Egy országnak különböző nyelvű népei! Szükségünk van-e még nekünk arra, hogy egymás között is békétlenkedjünk? Nem jobb volna-e a megváltó béke várakozásának idejét arra felhasználnunk, hogy egymás között is békét kössünk? És úgy menjünk a béketárgyalások zúld asztalához!

— A királyi pár Budapesten. A király kíséretével együtt délután 4 óra előtt érkezett meg a várba. Három autón jöttek a király és kíséretében levő méltóságok. Elsőben a király tábornoki egyenruhában, mellette Zita királynő sötét utcai ruhában. A második kocsi-ban Lobkowitz herceg főhadsegéd foglalt helyet. A harmadikban a gödöllői fővadász ült. Nagyobb csoportosulás sehol sem volt. A vár előtti téren is csak kevés ember gyűlt össze. A király érkezésével egyidőben a miniszterelnöki palotában a lemondott kormány tagjai még egyszer gyülekeztek. Ezalatt Wekerle Sándor miniszterelnök a királyi párt fogadta. Körülbelül fél 5 órakor automobilon a várpalotába érkezett Burján gróf külügyminiszter, akit az uralkodó azonnal kihallgatáson fogadott. Az a híresztelés, hogy ma este koronatanács lesz, nem felel meg a valóságnak. A királyi pár gödöllői tartózkodása körülbelül három hétre van tervezve. A királyi pár öt óra után 10 perccel elhagyta a budai palotát és elutazott Gödöllőre. Apponyi Albert gróf és Károlyi Mihály gróf várt kihallgatása Budán nem történt meg.

— Hősök emlékművének teleplezése. Az aradi katonai temetőben (Mikelaka mellett) a helyőrség és Arad város polgársága által emelt hősök emlékművének ünnepélyes felavatása f. hó 28-án délelőtt 11 órakor lesz. Az ünnepély sorrendje a következő: 1. Bethlenfalvi Resch Ferenc altábornagy megnyitó beszéde. 2. Csejthei Várjassy Lajos, Arad város polgármesterének ünnepi beszéde. 3. Ünnepi mise és az emlékmű felszentelése. 4. A helyőrség, Arad város és Aradvármegye koszorúinak letétele. 5. Az ujonnan épült hullaház és művészi kivitelű bronzkereszt besztertelése. A cs. és kir. katonai állomásparancsnokság meghívja ezen ünnepélyre Arad város és Aradvármegye közönségét. Az Arad-hegyaljai vasút Tisza István-uti állomásáról délelőtt 10 óra 45 perckor külön vonat fogja az ünnepélyen részt vevő közönséget kiszállítani.

— Wekerle nem tart román betöréstől. Marosvásárhelyről jelentik: Wekerle Sándor miniszterelnök Inczedy Joksmán Nándor marostordal főispánt hivatalos táviratban a hadseregparancsnokságtól kapott azon közlésének a lakosság előtt való publikálására kérte fel, hogy a közeli időn belül román betöréssel szemben nem kell.

— Küntetések. A király Fákerti Ferenc 33. gyalogezredbeli tartalékos hadnagyot és Eckel Gusztáv 28. vadászászlóaljbeli hadnagyot a szegény leandis-szal tüntette ki.

— Az iskolák november 5-ig zárva maradnak. Az egészségügyi bizottság ma délután ülést tartott. A bizottság a spanyoljárvány kérdésével foglalkozott. Dr. Tisch Mór főorvos bejelentette, hogy a megbetegedések száma az utóbbi napokban örvendetes mértékben csökkent. A bejelentések szerint október 18-tól a mai napig 86 megbetegedés történt, amely az eddigi arányhoz viszonyítva, nagyfokú javulást mutat. A bizottság elhatározta, hogy az iskolák zárva tartását október 28-ika helyett november ötödikéig hosszabbítja meg, egyben intézkedni fog, hogy a kávéházakat naponta délelőtt 11 órától, délután 1 óráig, a vendéglőket pedig délutáni 4 órától 6 óráig zárva tartásuk a szükséges szellőztetés céljából. Bejelentésre került még, hogy Arad város lakosai közül eddig negyvenen haltak meg spanyolbetegségben, amelyhez képest az utóbbi napok halálozási aránya örvendetes javulást mutat.

— A bécsi magyar tiszték hazahívásukat követelik. Bécsből jelentik: A Bécsben élő magyar tiszték a Wilson-féle válasz hatása alatt bizottságot alakítottak és a következő felhívással fordultak a magyar közönséghez:

Remegő szívvel, megpattanásig feszült idegekkel várjuk, mikor hívtok haza bennünket? Esküt tettünk a császárnak és királynak. Nem vagyunk cselékek, sőt köt bennünket az eskü, amíg fel nem oldottok bennünket! Mikor oldottok fel bennünket!

Remegő szívvel, megpattanásig feszült idegekkel várjuk a hívó szót: „Jöjjetek haza, veszélyben a haza, védjétek meg északon és délen, keleten és nyugaton a rendtörő ellenség ellen, miként megvédték Kosuth fiai 1848-ban”. Repeső szívvel, reszketve és vágyva várjuk a hívó szót, amely felold bennünket a régi eskü alól, felold egy nagyobb, szentebb, hűebb eskünek, a magyar hazának szívünk és lelkünk mélyében élő esküjének szent nevében! Mikor hívtok haza? Hívjatok, vigyetek már haza! Bécsi magyar tiszték.

— Véres utcai harcok Szófiában. Genfből jelentik: A Neue Correspondence közli az Exchange Telegraph Comp. kopenhágai táviratát, amely szerint Szófiában zavargások történtek ki. Bolsevik munkások és a katonai rendőrség között véres utcai harcra került a sor. A tüntetőket szétzavarták. Háromezer halottról beszélnek. A hírt még eddig nem erősítették meg.

— Cseh katonák az aradi állomáson. Ma este az a hír terjedt el a városban, hogy a vasuti állomáson átutazó cseh katonák megtámadták a vasuti parancsnokságot s hogy egy katonai rendőrt inzultáltak. A vasuti parancsnokságtól azt a felvilágosítást kaptuk, hogy mindössze kisebb excessus történt. Két cseh katonára garázda módon viselkedett, mire a katonai rendőrök elfogták őket és lezárták. Társaik erre a vasuti parancsnokságot megkérték, hogy bocsássa szabadon a két katonát, akikért felelősséget vállalnak. A két garázda katonát szabadon bocsátották.

— Gróf Károlyi György afféris. Budapestről jelentik: Tegnep délelben a Váci-utján sétált Károlyi György gróf, akinek régebben szerepe volt a politikában is. Hirtelen elébe ugrott egy ur, magasra emelte botját és végig sújtott vele a grólon. Egy rekedt hang, megtorpanás, de az ütlegek egyre hullottak és az ismeretlen — pillanatig sem szüntette be az ütlegelést — kiabálta.

— Most legalább leszámoltam veled!

A gróf ur ámult, az ütésektől bizonyára szenvedett és egyre azon követelődött:

— A nevért mondja meg, a nevért!

Az ütlegelő ur azonban épenséggel nem tette ezt, mikor már nőni kezdett a tömeg és a rendőr is közelgett, megelégette hosszujának kielégítését és sietve eltávozott.

— Koszorúmegváltás. Bárány Neuman Alfréd és neje dr. Elek Sándorné Vörös Magda ravatalára szánt koszorúmegváltása fejében 100 koronát adományozott az aradvárosi Vörös Kereszt egyletnek. Hálás köszönettel Vásárhelyi Janka elnöknő, Hász Erzsébet al-elnöknő.

— A tisztí orvos szabadságolása. Dr. Kabdebó György városi tisztí orvos, aki jelenleg katonai szolgálatot teljesít, táviratot küldött a polgármesternek amelyben arra kéri, hogy tegyen lépéseket szabadságolása iránt, hogy hazajöhessen Aradra és a járvány idején a munkával tulterhelt orvosok segítségére lehessen. Az egészségügyi bizottság mai ülésén úgy határozott, hogy távirati uton fogja kérni dr. Kabdebó szabadságolását.

— Cukor és kávé kiosztás. Értesítem a kereskedőket, hogy ez alkalommal a 7. és 8. számú cukor szelvényekre fejadagonként összesen 36 deka cukor kerül kiosztásra, melynek kicsinybeni eladási ára 134 fillér. Ugyancsak ez alkalommal kerül beváltásra a 3. számú élelmiszer-szelvény, melyre fejadagonként 10 deka kávé kerül kiosztásra. Ennek kicsinybeni eladási ára 60 fillér. Felhívom az I., II., III., IV., V. kerületbeli kereskedőket, hogy pénteken, e hó 25-én a VI., VII., VIII., IX., XI., XII. kerületbelieket pedig, hogy f. hó 26-án, szombaton utalványaik kiváltása végett hivatalomban jelenjenek meg. — Közélemezési hivatal vezető.

— Negyvennégy méter lopott gépsziját talált a rendőrség. A rendőrségen jelentést tett Krassó Miksáné szatmári lakos, hogy Aradon egyik rokonánál feltörték a kofferét s abból több ruhadarabot elloptak. A panaszos a lopással Hiszlev Mihály orosz foglyot gyanúsította s mikor a rendőrség az orosz foglynak Weitzer János-utca 2. szám alatt, a viceházmesternél levő lakásán házkutatást tartott, négy csomag darabokra vágott gépsziját talált. Hiszlev elmondotta, hogy a gépszijjal egyik barátja, Hallkin Illés orosz fogoly hozta a lakására. Noé detektív erre felkereste Hallkint, aki beismerte, hogy ő vitte a gépsziját a barátja lakására s azt állította, hogy azt tegnap 800 koronáért vásárolta egy katonától. A darabokra vágott gépsziját a rendőrség felmérte és megállapította, hogy a cipőtalpalásra alkalmas bódarabok egy darab 22 méter hosszú és 18½ cm. széles és egy darab 22½ méter hosszú és 11 cm. széles gépszij feldarabolásából származnak. A rendőrség megindította a vizsgálatot abban az irányban, hogy honnan került a gépszij az orosz fogolyhoz.

— Adomány. Csapó Ferenc Tornovárról 10 koronát küldött az Aradvármegyei rokkantak alapja javára.

— Becsapott zsircsempész katoná. Ma megjelent a rendőrség büntügyi osztályán E. L. aradi katoná és elmondotta, hogy a napokban egy ismeretlen ember zsirt kínált megvételeire. A katoná 50 kiló zsirt vásárolt különként 42 koronáért. Abban egyeztek meg, hogy E. L. a pénzt csak akkor fizeti ki, ha a zsirt megkapja. Ezután 2 bódont adott át az ismeretlennek, aki magát vidéki gazdálkodónak mondomta. Másnap az idegen elhozta a két bódont zsirt és 2100 koronát fizetett ki. Tegnep bajonettjével beleszurt a zsirba, hogy meggyőződjék, alul milyen a zsir. Megállapította, hogy a bódonban csak felül van zsir, alul pedig homok. A detektívek a csalót Hajduk Kornél aradi kereskedőségét személyében elfogták. Hajduk elmondotta, hogy tudomása szerint a katoná szokott zsirt vásárolni, amelyet kiscsempész Bécsbe. Be akarta csapni a zsircsempészt, aki a város közönségét károsítja meg. Amikor a katonával megkötötte az üzletet, kiment a Maros-partra és homokkal töltötte meg a bódont, amelybe a homok fölé zsirt helyezett. Hajduk lakásán megtalálták a 2100 koronát. A katoná lakásán pedig 50 kiló kifogástalan zsirt találtak. Hajdukot letartóztatták, a katoná ellen pedig zsircsempészés miatt indul meg az eljárás.

— Köszönetnyilvánítás. Boldogult Lengyel Aladár ravatalára szánt koszorúmegváltására Holänder Miksa 30 koronát adományozott az izr. jótékony nőegyletnek. Boldogult dr. Elek Sándorné, szül. Vörös Magda ravatalára szánt koszorúmegváltására dr. Szili Jenő és neje 50 kor., Szabó Albertné 50 koronát, Holänder Alfréd és neje 200 koronát, báró Neuman Alfréd és neje 100 koronát adományozott az izr. jótékony nőegyletnek, mely nemes szívv adományokért köszönetet mond az elnökség.

Viharos ülés a birodalmi gyűlésen.

(A német kormány Wilson elveivel ragaszkodik. — Bajor szeparatisták törökves.)

— Liebknechtet nagy tüntetéssel fogadták Berlinben. Liebknecht képviselő — mint Berlinből táviratozzák — tegnap, szerdán reggel érkezett meg az anhalti pályaudvarra. Feleségével nyitott kocsira ült. Rengeteg közönség várta az állomáson a fegyházból kiszabadult szociáldemokrata vezért és valóságos diadalmenetben kísérte végig a Budapesti-úton a brandenburgi kapuhoz és az Unter den Lindenre. Az orosz nagykövetség előtt a nagy néptömeg tüntetést rendezett. Liebknecht felállt a kocsiban és néhány szót intézett a népsokasághoz, szavai azonban elvesztek a zajban. A rendőrség, amely eleinte békétűrővel viselkedett, most beavatkozott és kivont kardokkal üritette ki a térséget. Liebknechtnek ki kellett szállania kocsijából, rendőrök egy automobilt bocsátottak rendelkezésére, ő aztán feleségével és egy barátjával elrobogott. A rendőrség és a tüntetők között még több összeütközés volt. A nép egyre azt kiabálta: Le a háborúval! Éljen Liebknecht!

— Német katonák üzlete. Szabadkáról jelentik: A balkáni front visszavonásával a fronton és a front mögött alkalmazott német vitézek most nagy számban utaznak Bácska vasúti vonalain. A németek utazásai egyáltalában régen ismert tényező a háborúnak s ezuttal is csak egy szokatlanul olcsó vásár miatt tesszük róluk említést. A napokban a Bród felől jövő egyik vonaton az utazó német katonák, akik egyáltalában szeretnek sok podgyással utazni, meglepően olcsó vásárt rendeztek. A kalauzoknak és az utasoknak ajánlottak fel megvételre néhány dunyhát és párnát. Nemesmilitiesen az állomáson történt egy ilyen olcsó vétel. Egy dunyhát négy és két párnát két-két koronáért adott el egy jóra való német hadfi. A dunyha súlyát 8–10 kilóra, a párnákat darabonként 3–4 kilóra teszik a szemtanúk, kik azt mondják, hogy kiváló bajtársaink még mintegy tíz dunyhát és ugyanannyi párnát bocsátottak utközben áruba. Az agyneműbe való toll ma kilonként 300 koronára kerül Magyarországon. Egy dunyha felső és alsó huzat ára együtt 400 korona minimálisan, egy párnára való pedig legalább 200 korona. Csak most látjuk, hogy a gazdaságilag jól szervezett Németország mellett mily botránnyosan ki vagyunk szolgáltatva az árarági-tóknak. Ime egy gazdaságilag jól szervezett német birodalmi katoná, még a szerbiai visszavonulás közben is veszteség nélkül képes eladni nyolc koronáért a több ezer koronát érő agyneműt. Ezt kellene — no természetesen csak az eladás olcsóságát érve — bevezetni Magyarországon is. A beszerzés módját nem ismerjük ugyan, de nem tartjuk kizártnak, hogy Wilson bácsi nem haragudnék-e meg érte.

TÖRVÉNYSZEK.

§ Egy évi börtön a postatolvajoknak. *rda* Miklós 19 éves erdőkereki lakos, aki az erdőkereki postamester szolgálatában állott, a rabizott postacsomagok közül egymásután lopkoatta el a legértékesebb küldeményeket. A károslottak feljelentésére a csendőrség megindította a nyomozást, amelynek során megállapítást nyert, hogy Brád 24 csomagot lopott el. Az aradi kir. törvényszék ma tárgyalta a tolvaj postakocsis ügyét. A törvényszék a beismerésben levő vádlottat büntetésnek mondta ki többrendbeli lopás büntetében és ezért egy évi börtönre ítélte. Brád megnyugodott az ítéletben.

§ Ötven vagon tűzifa. Schwarz Gábor békési kereskedő a múlt évben szerződést kötött Kemény Manó aradi vállalkozóval ötven vagon tűzifa leszállítására. Kemény 1918. évi március 1-ig kötelezte magát az eladott fa leszállítására, amit azonban a mai napig sem szállított le. Schwarz ezért beperelte Keményt és ma volt kitéve a tárgyalás az aradi kir. törvényszéken. A felek a törvényszék előtt egyezséget kötöttek, amelynek alapján Kemény Manó kötelezte magát az ötven vagon tűzifa leszállítására a vagononként kialakított 700 koronás árban, de joga van ahhoz is, hogy amennyiben a szállítástól el akarna állni, kártérítésként 10.000 koronát fizet a felperesnek.

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés ma folytatta a külpolitikai helyzetről megkezdett vitáját. Solf dr. külügyi államtitkár ezeket mondotta:

A tegnapi ülésben több oldalról azt a kérdést intézték a kormányhoz, szándékozik-e a kormány komolyan megvalósítani Wilson elnök elveit. A kormány határozottan visszatart minden erre vonatkozó kétkedést. Miután a német kormány a Wilson elveire helyezkedett, el van tőkélve, hogy erre vonatkozó álláspontját a legszilárdabban megtartja. Különösen Elzász-Lotharingia és Lengyelország kérdésében ért tőkéletesen egyet a kormány azzal, hogy ezeket a kérdéseket a béketárgyalás alkalmával szabályozzák, mivel a 14 pont ezt a két országot kifejezetten említi. Ha azonban Hansen képviselő népszavazást követel, a prágai békeszerződésben meghatározott észak-szláv országok részére, ezt a fel fogást a kormány tévesnek mondja. Ha a lengyelek Wilson 13. pontja alapján mértéktelen igényeket támasztanak, úgy a kormány meg fogja kérni őket, hogy a lehetőségek határában belül maradjanak és emlékeztetni fogja őket, mit tett Németország Lengyelország érdekében.

Közbeiktatás: Rablítottak és fosztogattak! Erre a közbeszólásra a birodalmi képviselők rárohantak a lengyelekre és ugylátszott, hogy verekedéssé fajult a dolog, de az elnök erélyessége ismét helyreállította a rendet.

Solf külügyi államtitkár: A demokratikus Németország békében akar élni a lengyelekkel, ezeknek azonban igényeiket úgy kell szabályozni, hogy az új Európában ne keletkezzenek a

tartós békét veszélyeztető ellentétek.

Münchenből táviratozzák: A bajor országgyűlésen Oesi centumpárti képviselő a Ház ismételt helyeslése közben a Berlinton való elszakadás és közigazdasági téren való teljes függetlenséget követelte. *Nincsen szükségünk — mondotta — Berlinre*, mert Bajorország semleges tőkével is fenntarthatja nagy vállalatait.

Londonból jelentik október 20-iki kelettel: Sir Bell elnöklete alatt tegnap tanácskozássra gyűltek össze Londonban Lansdowne lord hívei és határozatot hoztak, amelynek értelmében Anglia vitás érdeke, hogy a Wilson által felállított és Németország által akceptált feltételek alapján tisztességes békét kössön. A gyülekezet végül annak az óhajlásának adott kifejezést, hogy *minél előbb kössék meg a békét.*

Hágai távirat szerint a németalföldi kormány elnöke kijelentette a kamarában, hogy miután a hadszíntér közel fekszik a holland határhoz, fokozni kell a németalföldi hadsereg erejét is. Ennélfogva a szabadságolásokat mindenütt visszavonták.

Zürichi jelentés szerint a Petit Parisien beszámol arról, hogy a cseh képviselők Párisban beható tanácskozásokat folytattak az új cseh állam megalakulásáról. Ezek a tárgyalások azt célozzák, hogy a cseh-szláv állam vagy köztársaság legyen és ebben az esetben elnökének Denis tanárt tegyék meg, vagy pedig mint monarchia alakuljon meg és ebben az esetben Connaught herceget válasszák királlyá.

Andrássy Gyula gróf - külügyminiszter

Nehézségek Károlyi kormányalakítása körül.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A király gróf Burián külügyminiszter lemondását elfogadta és külügyminiszterre gróf Andrássy Gyulát nevezte ki.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A válság a mai napon nem nyert megoldást. Még ma délelőtt általános volt az a vélemény, hogy a legutóbbi események után csak egy megoldás lehetséges: gróf Károlyi Mihály megbízása. *De Károlyi tárgyalásai nem vezettek sikerre.* Az Andrássy—Apponyi-csoport Károlyi programjának néhány pontja ellen aggályt támaszt: Andrássy, akinek külügyminiszterre való kinevezése ma megtörtént, *állást foglalt a különbéke gondolata ellen.* A békét ő is szükségesnek tartja, de lehetségesnek tart egy olyan békét, amelyet szövetségeseinkkel együtt kötünk meg. Nem tudja továbbá teljes mértékben osztani Károlyinak a nemzetiségi kérdésben elfoglalt álláspontját. Ő is szükségesnek tartja a nemzetiségekkel komoly érintkezésbe lépni, de *nem olyan meszemenőleg, mint Károlyi tervezi.*

A harmadik nehézség külpolitikai természetű, amennyiben Andrássy az *ujjonnan keletkezett államokkal nem hajlandó rögtön érintkezésbe lépni.*

Károlyinak ezenkívül nehézségei vannak még a szociálistákkal, de különösen a nemzetiségekkel, akik kijelentették, hogy ők a nemzetiségi kérdésnek Károlyi által tervezett megoldását *elkésettnek tartják. A nemzetiségi kérdés megoldása most már nem magyar belügyi kérdés, hanem nemzetközi kérdés, amelyet a béke tárgyalásokon kell elintézni.*

Ennélfogva előtérbe jutott az a kombináció, amely szerint a legközelebbi kormányala-

kitással kapcsolatban Hadik János gróf, Eszterházy Mór gróf és Ugron Gábor neve van forgalomban. Ezt a megoldást azonban a radikálisok, különösen pedig a szociálisták nem tartják célravezetőnek és el vannak tőkélve, hogy állást foglalnak ellene.

A mai nap folyamán a király, aki két órát töltött a fővárosban, Andrássy kívül nem fogadott magyar politikust. Meghívások nem történtek, mert a király várni akarja míg a baloldali pártok egymás között megegyeznek.

Andrássy lakásán ma délután fontos tanácskozások voltak, amelyeken a pártok vezetői, köztük Károlyi is részt vettek.

A tanácskozás eddig nem végződött eredménnyel s azt holnap folytatják. Politikai körökben nagy érdeklődést keltett az a hír, hogy Windischgrätznek külügyi osztályfőnökké való kinevezése tevbe van véve.

A király holnap valószínűleg ismét a fővárosba érkezik és akkor talán már abban a helyzetben lesz, hogy a baloldali pártok vezetőit kihallgatáson fogadhatja.

Budapestről jelentik: A Politikai Híradó szerint Szász Zsombor, Csizmazia Endre és Bercsényi Andor képviselők léptek be a Károlyi-pártba.

Budapestről jelentik: A keresztényszociálista néppárt ma este tartott értekezletén, amelyen Zichy Aladár miniszter is jelen volt, elhatározta, hogy testületileg kilép a 48-as alkotmánypártból.

Budapestről jelentik: A Magyar Tudósító illetékes helyről értesül, hogy öfelsége a Wekerle-kormányának az ország önállóságáról és függetlenségéről szóló javaslatát, amely úgy a külügyekre, mint a hadseregére, valamint az egész gazdasági berendezkedésre vonatkozólag az ország önállóságát és függetlenségét teljesen biztosítja, *jóvá hagyta és annak az országgyűlés elé terjesztésre a felhatalmazást megadta.*

LEGUJABB.

Czernin a szlávok mellett. — Fontos tanácskozások Londonban.

Bécsből jelentik: Az arakháza ma ülést tartott, melyen több felszólalás történt. — Schönberg gróf szerint az volna a legjobb megoldás, ha a német Csehország a cseh királyság keretében maradna.

Czernin Ottokár gróf: A gyors békekötés lehetőségét hangsúlyozta, amelynek legfontosabb követelése a cseh-szlovén állam elismerése és a délszlávok követeléseinek a Wilson-féle alapon való teljesítése. Ha a kormányok nem tudnának tárgyalni, megteszik azt a népek. Minthogy Magyarország még mindig azt hiszi, hogy a világtörténelme meg fog állni a Lajta-partján, az osztrák népeknek önállóan kell cselekedniük. Ez a lépés ugyan nagy horderejű lépés, de nem szabad megtelepedni arról, hogy Magyarország elszakadt. A legnagyobb fontossága van a következő három kérdésnek: Először a minél előbbi békekonzferenciát létrehozni. Másodsor biztosítani a béke létrejöttéig a közélet megőrzését. Harmadsor az államadósságokra a közös felhatalmazást biztosítani.

Ha a német-osztrákok nem találnának hazát az új államszövetségben, akkor kénytelenek lesznek csatlakozni Németországhoz. — Reméli, hogy a délszlávok hívek maradnak a unasztárhoz. Tiltakozik a susáki események alkalmával a délszlávok ellen emelt vádak ellen és hangsúlyozza, hogy a kormánynak kötelessége a délszláv kérdést Wilson szellemében megoldani.

Még néhány felszólalás történt és ezzel a vita véget ért.

Bécs. Cseh lapok jelentése szerint a tót nemzeti tanács Dula Máté elnöklésével megalakult. A tanács tagjai lettek Blahó Pál képviselő, Stefanek szerkesztő, Stodola Kornél és Viochoczky szocialista.

Bécs. A németek és csehek között nem hivatalos tárgyalások kezdődtek. Cseh és délszláv képviselők a kormány engedélyével elutaztak Svájcba és valószínűleg Párisba is elmennének.

Berlin. A Wolf-ügynökség jelenti este: Sikeres részlettámadások Flandriában. Solesnestől és Le Chateau-tól keletre rendkívül heves angol támadások megfiúsultak és csak némi eredményt értek el. A többi fronton nincs ujság.

Berlin. Az arakháza ülésén rövid vita után en block elfogadták az általános, egyenlő, titkos választójogra vonatkozó javaslatot.

Bécs. Mint a császári és királyi Távirati Iroda illetékes helyről értesül, azok a híresztelések, hogy dr. báró Spitzmüller közös pénzügyminiszter lemondott, alaptalan.

London. A Reuter-ügynökség jelenti: Balfour Londonban ma egy beszéd keretében a következő kijelentéseket tette: A brit birodalom jólétével és biztonságával semmi képpen sem egyeztethető össze az, hogy Németország vissza kapja gyarmatait.

London. Londonban rendkívül fontos tanácskozást tartottak, amelyen az ententenak legmagasabb katonai és tengerészeti hatóságai vettek részt. A konferencia eredményeként néhány napon belül az ententera névze a legnagyobb események várhatók.

Varsó. Az új kabinet megalakult. Tizennégy tagból áll. A külügyminiszteri tarcát Glombinszky (Galícia) kapja. A hadügyminiszterségre pedig Pilsutskiy van kiszemelve.

Berlin. Itteni politikai körökben Wilson válaszáat előzékenyen tartják. Bizonyosra veszik, hogy Wilsonnak már a kezében van szövetségeseinek a német jegyzékre adott válasza. Ma már az első etapot a béke felé elértük.

London. A külügyi hivatal ma megkapta Wilson válaszáat. Minthogy az elnök a Németországgal váltott jegyzékeit a szövetséges államok elé terjesztette, nem tehetnek hivatalos nyilatkozatot addig, amíg ez a levelezés a

Budapest. Holnap a királynál a következő politikusok jelennek meg: Károlyi Mihály és Hadik János gróf. Minden valószínűség szerint Vázsonyi Vilmos is meghívást kap audienciára.

Budapest. (Hivatalos.) Olasz harctér: Tegnap erős ellenséges tűzérsgű tüzelés a Brenta és Piave közötti szakaszon, valamint a Montello vidékén még hevesebbé vált. Egyébként is igen élénk tevékenységet fejtettek ki az ellenséges útegek.

Balkán harctér: A Zajecsár vidékéről érkező erősebb ellenséges támadások arra kényszerítették bennünket, hogy a szövetséges csapatok arcvonalát Jabovinára vonjuk vissza. Itt egy erős szerb támadást vertünk vissza. — A vezérkar főnöke.

Ha felállítják a magyar legybankot.

(Mégis Bécsbe akarták szállítani az aranyat.)

Budapestről jelentik: Tegnapelőtt nagy izgalmat és feltűnést keltett az a hír, hogy az Osztrák-Magyar Bank budapesti aranykészletéből Bécsbe akartak csempészni néhány millió értéket. Sokan tudni vélték azt is, hogy egy főhadnagy vezetésével öt láda aranyat — öt millió koronát — Királyhídáig el is vitték, de a magyar pénzügyminiszter intézkedésére az aranyat nem engedték át a határon.

Popovics Sándor pénzügyminiszter a következőket jelentette ki:

— Az egész híresztelésből semmi sem igaz. Az Osztrák-Magyar Bank budapesti aranykészletéből nem vittek el semmit és nem is fognak el vinni. Minden ezzel ellenkező hír kóhalmány.

Az Osztrák-Magyar Bank budapesti főnöke a következőket mondta:

— A bank budapesti aranykészlete érintetlen. A tegnapelőtti híradás téves volt, minden más híresztelés kitalálás. Semmiféle intézkedés sem történt, hogy innen aranyat vigyenek el.

Bécsből jelentik: Schmidt vezértitkár a következő felvilágosítást adta:

— Megfelel az igazságnak, hogy a bank aranykészletének egy része Budapesten van és hogy az ott levő aranykészletnek csekély részét Bécsbe akartuk felhozni. Ez azonban tisztán adminisztratív intézkedés, amely a legutolsó időben is számtalanszor előfordult és amiről Popovics Sándor pénzügyminiszternek is tudomása volt. A szükséghez képest szoktuk ugyanis az aranykészletet Bécsből és Budapestről rendeltetési helyére juttatni és erről volt szó most is. Magyarország szeparációs törekvéseivel vagy egyéb okokkal a dolog semmiféle kapcsolatba nem hozható. A bank aranykészlete különben sem Ausztriáé, sem Magyarorszáé, hanem a részvényeseké.

Arra a kérdésre, hogy amennyiben Magyarország külön bankot állít fel, milyen lesz a bank helyzete, a vezértitkár ur a következő felvilágosítást adta:

— Alapszabályaink 117. cikkével foglalkozik azon esettel, ha a bank megszűnne a monarchia bankkibocsátó intézete lenni. Erre az esetre alapszabályaink gondoskodnak, hogy mint egyszerű bank fennmaradunk, ami természetesen a részvényesektől függ. Sőt a törvényben be-cikkelyezett alapszabályaink azt a jogot is biztosítják nekünk, hogy nagyobb terjedelmű jelzálogúletekkel is foglalkozhatunk. Valószínű, hogy a részvényesek azután élni is fognak e jogukkal.

KÖZGAZDASÁG.

— Izgalom a budapesti és bécsi tőzsdén. Budapestről jelentik: A kormányválság hírére már jóval 11 óra előtt nagy tömeg lepte el a tőzsde udvarát, mert a terembe csak 11 órakor lehetett bemenni, — így határozott már napokkal ezelőtt a tőzsdetanács. Az izgalmas hangulat erőt vett a tömegben. Nagy események viharzását érezte mindenki és feszült várakozásban teltek el a percek, miközben mind hangosabbá vált a tömegnek az az óhaja, hogy zárják be a tőzsdét, nehogy a kontremin a zavaros külpolitikai helyzetet arra használja fel, hogy hirtelen bekövetkező változások terén újabb pusztítást vigyen véghez. Lukács József indítványára az elnök névszerűen szavazást rendelt el és tizenheten szavaztak a visszatartás, tizennégyen a bezárás mellett. Mire az elnök határozatilag kimondja, hogy a tanács nem tartja szükségesnek a tőzsde bezárását.

A mai árváltozások a következők:

Magyar hitel 1030—20—56. Osztrák hitel 640—660, Fabank 610—656, Agrár bank 770—805, Hazai bank 491—478—90, Magyar bank 765—810, Kereskedelmi bank 5070—80, Konkordia 620—10, Viktoria 1215, Salgótarjáni 885—915, Ganz-Danubius 3500—550, Rimamurányi 901—30, Adria 1050—60, Atlantika 885, Államvasut 840—24—22, Klotild 390—400, Nasic 2190—150.

Bécsből jelentik: A mai tőzsde mozgalmatlan volt. Megnyitáskor a fiumei zavargások és a magyar kormányválság hírére különösen Budapest részére való spekulatív eladások mellett a kínálat nagy volt és a magyar értékek 55—100 koronával alacsonyabban indultak és továbbra is estek.

— Őszi állatvásár. Green Nándor főkapitány közhírré teszi, hogy Aradon ez évi őszi országos vásár november hó 1-én, pénteken egy napon lesz. Ezen egy napon lesz a kirakódó, juh, sertés, szarvasmarha és lóvásár. Az állatvásár a birkás dülőben lévő vásártéren tartatik meg.

Apollo-színház.

Uránia-színház.

Zárva.

Zárva.

A szerkesztőért felel
STAUBER JOZSEF.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

MINDEN KÜLÖN ÉRTESETÉS HELYETT.

Az életem párja,

MAGDUSOM

nincs többé.

Alig két esztendőttéltünk együtt, a legideálisabb boldogság volt az osztályrészünk.

Csütörtökön, október 24-én délután 4 órakor kísérik a rákoskereszturi izr. új temető halottas házából utolsó útjára. Budapest, 1918. október 23.

Dr. Elek Sándor.

A legszerencsétlenebbek lettek szülői: Vörös Henrik és neje; bátyja: Dr. Vörös István; apása, anyósa: Engel Mór és neje; sógora: Dr. Elek Kálmán; sógornője: Saphir Lajosné és az őt imádó rokonság.

A legesendesebb részvétet, koszoruk és részvéttálatogatások mellőzését kérjük. 8981

ARAD, Kalmár Józ ef Telef. 242.
 Salacz 2. villany-szerelő szám.
 Raátáron tart:
 Villanymotorok
 Villanydynamók
 Villany porszívógépek
 Villany parketta fényesítő
 Villany vasalók
 Villany égők és cellák
 Fejszerelők
 Villany viláпитást
 Villany csengőket
 és végez:
 Villanyjavításokat. 7021

6341-1918. **HIRDETMÉNY.**

Ertesitem a város közönségét, hogy a Kereskedelemügyi Miniszter 76525-1918. szám alatt kelt rendeletével a lámpabél legmagasabb árát a következőkben állapította meg:
 3. számú lámpabél méterenként nagykereskedőknél 14 fillér, kiskereskedőknél 17 $\frac{1}{2}$ fillér.
 5. számú lámpabél 23, illetve 29 fillér.
 8. számú lámpabél 31, illetve 39 fillér.
 11. számú lámpabél 47, illetve 49 fillér.
 Arad szab. kir. város Közélelmezési és Közellátási Hivatalától 1918. évi október hó 8-án.
 Lén,
 polgármester-helyettes,
 k. & h. vezető.

6348-1918. **HIRDETMÉNY.**

Közírré teszem, hogy a H. Kir. Pénzügyminiszter 120535-1918. rendeletében a szőlő-törköly és bor-seprő azon legmagasabb árát, mely mellett a központi szeszüzemek ezen mellékterményt átvenni kötelesek, a következőkben állapította meg:
 A központi szeszüzde vállalkozója a kézisajtóval kisajtolt friss szőlőtörkölyt q-ként 24 K, a kézisajtóval kisajtolt, betaposott (kierjedt) szőlőtörkölyt q-ként 26 korona, a viznyomású vagy egyéb motorikus erőre berendezett sajttóval kisajtolt friss szőlőtörkölyt q-ként 18 K, a viznyomású vagy egyéb motorikus erőre berendezett sajttóval kisajtolt (kierjedt) szőlőtörkölyt q-ként 20 K, a kilugovott (törköly) bor készítésére használt szőlőtörkölyt q-ként 7 K. Aron köteles átvenni.
 A termelő a szőlőtörköly átadás alkalmával azt, hogy a szőlőtörköly kézisajtóval, illetve viznyomású vagy egyéb motorikus erőre berendezett sajttóval sajtolatott-e ki, illetve, hogy a szőlőtörköly, törkölybor készítésére használtatott, a központi szeszüzde vállalkozójának bejelenteni köteles.
 A rendeletnek egyéb részletei a Budapesti Közlöny 237. számában megtalálhatók.
 Arad szab. kir. város Közélelmezési és Közellátási Hivatalától 1918. évi október hó 8-án.
 Lén,
 polgármester-helyettes,
 k. & h. vezető.

22937-1918. **HIRDETMÉNY.**

A közlelmezési miniszter 133600-1918. sz. a kelt rendeletével az 1918-1919. gazdasági évben az ipari munkásság és családtagok által az ősi burgonyából igényelhető mennyiséget a következőleg állapította meg:
 1. Nehéz testi munkásoknak, beleértve az éjjeli üzemen dolgozó, valamint a bányamunkásokat is, az egész évre jár 140 kgr. 2. a könnyű testi munkásoknak és családtagoknak pedig 100 kgr.
 A közvetlen ellátásba vett ipari üzemek által 120649-1918. sz. rendelet értelmében névjegyzéken legfeljebb az itt meghatározott fejadag szerinti mennyiség igazolható.
 Arad, 1918. évi szeptember hó 30.
VÁROSI TANÁCS.

HARISNYA KLINIKA Arad, Fordinánd-u. 8. sz.
Rongyos harisnya nincs többé!
 Rössz és levágatlan fejtől pár nőtől harisnyából készítenek egy pár kifogástalan, jó harisnyát. Két pár rossz tért harisnyából egy pár jó harisnyát. Vidéki megrendelések posta útján legpontosabban eszközöltetnek. Kérjük a címre ügyelni. 4971

ROSE YORK
 Nélkülözhetetlen és kiváló szer sépadt hölgyeknek hogy aroznak és ajkuk üde, piros színét visszavarázsolják. — Senki által fel nem ismerhető, teljesen ártalmatlan, színezése állandó. Egy üvegnek ára 3.— korona.

Poloskák irtására
 egyedüli biztos szer a **'Phenolsav'**
 1 üveg ára 3 korona.

Gyöngyfehér fogakat
 nyerünk a **Doré fogpaszta**
 használatával. Nem habzik! A szájréget desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ara 1 korona.

Legjobb tápszer
 gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt a **Makk-kávé**
 darálva, pörköltve 1/4 kgros csomag 6 korona.

Hajós Árpád gyógyszer-tárában
 Arad, Andrassy-ut 22. szám.

Használt ólom
 megvételre kerestetik.

Hamvas tiszta arcbró
 csak **'Anny'**
 arémmel lehet elérni. Zsíros éjjeli, száraz nappali használatra. Egy tégely 4.—, 6.— és 8.— K.

Barmfi betegségek ellen
 biztos hatású szer a **'Tikin'**
 Egy üveg ára 2.50 és 4.50 K.

Rüh és viszketőség
 ellen egyedül csak **Albin**
 fehér kenőcs használ. 2.—, 4.— és 7.— korona.

Lábizzadás
 ellen csak **Lábin**
 folyadék és hintőport használ. Ara 3.— és 6.— korona.

Fenti szerek egyedül kaphatók: 18
WAJDITS GYÖRGY
 Jézus Szíve gyógyszer-tárában Arad, József főherceg-ut 11. szám. Karolina utcai megállónál. — Közkórház, Ötvenesi uradalom, M. A. V. és A. Os. E. V., Kir. fegház stb. szállítója.

471-1918. évi sz. **HIRDETMÉNY.**
 Közírré teszem, hogy hadifoglyokat a törvényhatósági gazdasági munkabizottság (vármegyeháza) engedélye nélkül munkára felfogadni és alkalmazni büntetés terhe mellett a legszigorúbban tilos.
 Figyelmeztetem a város lakosságát, hogy csavargó hadifoglyokat házuk biztonsága érdekében is házukba be ne fogadjanak, ilyeneket a legközelebbi rendőr, vagy katonarendőrnek adjanak át.
 Arad, 1918. évi október hó 12.
 Green, főkapitány.

Aradi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervényos 1918. évi jun. 1-50.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel	6.40
Személyvonat délután	4.10

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat délelben	12.00
Személyvonat este	9.20

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel	8.00
Személyvonat délután	8.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel	7.35
Személyvonat este	7.51

Aradról Brádra indul:

Személyvonat reggel	5.40
Személyvonat délután	12.45

Aradról Brádra érkezik:

Személyvonat délelőtt	11.58
Személyvonat este	7.40

Brádról Aradra indul:

Személyvonat éjjel	8.00
Személyvonat délután	1.10

Brádról Aradra érkezik:

Személyvonat délelőtt	10.00
Személyvonat este	7.35

Aradról Újszentannára indul:

Délelőtt	8.26
Délután	5.30

Aradról Újszentannára érkezik:

Délelőtt	9.10
Este	6.10

Újszentannáról Aradra indul:

D. e.	8.15
Este	6.22

Újszentannáról Aradra érkezik:

D. e.	9.08
Este	6.58

Borosjenőről Csérmőre indul:

Vegyes vonat délelőtt	9.39
Vegyes vonat délután	5.32

Csérmőről Borosjenőre indul:

Vegyes vonat reggel	8.32
Vegyes vonat délután	4.29

Mezőhegyesről Kétegyházára indul:

Reggel	8.37
Este	6.20

Kétegyházáról Mézőhegyesre indul:

Reggel	6.10
Délután	4.10

Újszentannáról Kétegyházára ind.:

Délelőtt	9.25
Este	7.00

Kétegyházáról Újszentannára ind.:

Reggel	6.00
Délután	4.00

Borossebesről Ményházára indul:

Vegyesvonat délelőtt	9.00
-----------------------------	------

Ményházáról Borossebesre indul:

Vegyesvonat délután	2.39
----------------------------	------

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetéséi ára 50 fillér. Vastagabb betűkkel 60 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután fél 6 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 3 korona.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa.

Levelezés.

"LÁSZLÓNAK" levele van a kiadóhivatalban 2532

MELYIK harctéren lévő önkéntes vagy tiszt viditana fel szellemes soraival unatkozó kislányt. Leveleket "Pacsirta" jellegű kérék a kiadóba. 7769

20 ÉVES, SZÓKE, jó megjelenésű gazda tiszt, levelezni óhajt korrekt urileánnyal fényképpel ellátott leveleket kérék. Cím Balla Sándor gazdatiszt, Szilágyosmilyó, Földmiv. iskola. 7774

MELYIK jobb házból, középkorú, kevés pénzzel rendelkező özvegy nő, kinek kedve van vidéki élethez, volna hajlandó velem közös háztartásba lépni. Németül tudó előnyben. Róm. kat. 50 éves, vagyonos földbirtokos vagyok. Részletes ajánlatok levélben "Bescheiden" jellegű alatt a kiadóhivatalba kérek. 7757

Alkalmazást keres.

HOVACSMESTER több évi uradalmi gyakorlattal állást keres. Pál Illés, topilai uradalom, u. p. Mácsa. 7781

EGYEDÜL ÁLLÓ falusi uriaszony, ki már évek óta is háztartást vezetett, emenne falura, pusztára, vagy városba is. Cím: Körösiné, Éradány, Bihar-megye. 7773

VIZSGÁZOTT ápolónő, jó bizonyítványokkal, privát házba ajánkozik, vidékre is elmegy. Cím a kiadóban. 7735

Alkalmazást nyer.

BEJARÓ főzőnő főzésre felvétetik. Szt. László-utca 6. földszint. 7782

SÜRGŐSEN KERESTETIK Brüll Gézához Heródy-kastély. Hatvan mellett, komorna, ki szabni, jól fésülni tud, szobaleány vasaláshoz, padlókezeléshez, ruhafoltozáshoz értő és egy dolgos konyhaleány. Ajánlatok hét és kor megjelöléssel, nyelvismerettel és bizonyítvánnyal ellátva kérek. 7764

KISZOLGÁLÓ LEÁNY, ki konyhai munkában is segédkezik, felvétetik. Járvi jövedelem 150-160 korona. Ugyanott egy főzőnő is kerestetik. Cím a kiadóban. 7771

FÜTŐ ÉS TAKARITÓNO kerestetik az árvaházhoz. Jelentkezés az igazgatónál. Kiss Ernő-utca. 7776

MEGBIZHATÓ, feltétlen tiszta és szorgalmas mindenre jó fizetéssel felvétetik. Rögötn beléphet. Zimmermanné, Maroskapronca. 7724

ÜGYES kifutó fiút jó fizetéssel felvesz Hánzu Nestor drogéria. 7736

EGY JÓ IRÁSU és jó számoló kisaszony alkalmazást nyerhet a Cipőszövetkezetnél. Ajánlatok és személyes bemutatkozás este 6 órakor. 7755

KIFUTÓ FIÚ, jó fizetés mellett, nyomdánkban alkalmazást nyer.

Kiadó lakás.

BUTOROZOTT utcai különbejáratu szoba, katonatiszt részére kiadó. Florián-u. 28. 7770

KÜLÖNBEJÁRATU utcai butorozott szoba, gázvilágítással, kiadó. Szent Pál-u. 3. szám, I. em. 7780

Lakást keres.

KERESEK NOVEMBER 1-re Belvárosban 2 szobás butorozott utcai lakást mellékhelyiségekkel. Közvetítőket díjazok. Ajánlatokat "Jó bért fizetek" jellegre a kiadóba. 7696

BUTOROZOTT SZOBA KERESTETIK Absteigquartiernek. Lehetőleg központi fekvésű és elkülönített bejárattal. Ajánlatokat "Jó bérlet" alatt a kiadóba. 7753

Vétel és eladás.

TELJESEN UJ, finom, barna női téllakabát eladó. Cím özv. Borbély Gáborné, Gróf Tisza István-ut 14. sz. 7768

ELADÓ FEGYVER, keveset használt, 12-ös cal. Browning serétes fegyver felszereléssel, 1200-as békebeli hüvelyvel, söréttel, füstmentes lőszerrel, halálessét miatt. Megtekinthető Messinger boy vállalatnál. Özv. Menráth Józsefné, Zsigmondháza. 5906

CSEMEGE SZŐLLŐ ELADÓ különként 6 korona értékben Illmann Józsefnél. Világoson. 7775

URI ANTIK garnitúra eladó. Megtekinthető Sztolkovits fényképész, Szabadság-tér. 6275

KÖLTÖZKÖDÉS MIATT OLCSON KAPHATÓ: 1 polituros ágy matraccal, 1 nagy asztal, 1 kis asztal, fekete salon asztal és két plüsch szék. Városi kávéház felett. III. em., katonai laboratóriummal szemben. 6331

UJ HALÓSZOBA világos fehérre fényezett toalettel, alkalmi vétel, eladó. Színházi épület III. emelet, Városi kávéház felett, katonai laboratóriummal szemben. 6331

ELADÓ jókarban lévő 18 darab pálinkás és boros hordó. 25 literrel 161 literig és 4 darab 25-30 literes szilvacefés kád. Sax Róbertnél, Kiszszentmiklós. 7641

HASZNÁLT zsindey eladó. Bercsenyi Miklós-utca 14. 7706

ELADÓ 6 darab vadonatúj vászonlepedő és 4 méter finom, fekete kosztümbársony. Cím a kiadóban. 7717

UJ VASZONNEMU eladó. Cím a kiadóban. 7705

FEJES KÁPOSZTA kicsinyben és nagyban a Ferenc-téren kapható 55 kor. métermézőként. Kirschner és Ferenc. 7760

HASZNÁLT ÓLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban. 7100

Ingtalan.

KÉNYELMES, MAGAS FÖLDSZINTES MAGÁNHÁZ (szolid, erős építkezés) 6 szoba, fürdőszoba és kerttel, a belvárosban, eladó. Bővebbet a kiadóban. 7525

LAHNER GYÖRGY-UTCA 2. számú ház eladó. Bővebbet Tenczingerhez, városi ház. 7772

ARADON egy röktön lakható négyszobás, legmodernebb, adómentes magánház és Arad melletti Zsigmondháza szintén azonnal elfoglalható négyszobás új ház eladó. Tudakozódhatni: Szlovák Gyula tulajdonosnál, Zsigmondháza. 7767

PURGLY LAJOSNÉ-U. 152. sz. ház eladó. Érdeklődni ugyanott. 6275

MODERN MAGÁNHÁZ, telekkel, belvárosban sűrűszen eladó. Bővebben Simonyi-utca 6. 7779

SZŐLLŐ-UTCA 4. számú sarokház, mely áll 9 egyszobás lakásból, azonnal eladó. Tudakozódni ugyanott. 7483

ELADÓ FÖLD ÉS HÁZ 4 szobás lakással, mellékhelyiségekkel, 10000 m. kerttel, 250 faj gyümölcsfával beültetve, vízvezeték berendezéssel Miklakán, a villamos mentén. Bővebb felvilágosítás Pászár Sándorné virágüzletében, Weitzer János-utca. 7184

ILONA-UTCA 34. számú ház eladó. Értekezni Fábrián Gábor-utca 11. sz. 7742

RÁKÓCZY-UTCA 5. számú emeletes ház eladó. Bővebbet ugyanott. 7740

Különféle.

100.000.— koronával társulnék csakis intelligens, korrekt uriemberrel szolid és reális vállalathoz, fizetlethez, vagy bérléthez. Leveleket "Correct uriember" jelleg alatt továbbít a kiadóhivatal. 7600

SZARAZ PINCÉT, vagy üres raktárt keresünk a városközpont közelében. Ajánlatot a kiadóhivatalba küldjünk. 7500

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Közlöny részére felvétetnek a Messenger-boy irodában, Klein I. hirdetés- és hírlapirodájában, Zrinyi-u. és Mandl Boros Beni-tér 15. sz. alatti papírüzletében.

Magyar királyi államvasutak.

Menetrend.

Ervényes 1918. év június hó 1-től.

Aradról Budapestre indul:

Gyorsv. reg.	8:01
Személyvonat délelőtt	11:18
Személyvonat este	8:48

Aradról Budapestre érkezik:

Gyorsv. d. u.	1:25
Személyvonat este	8:20
Személyvonat reggel	5:45

Budapestről Aradra indul:

Gyorsvonat délután	2:10
Személyvonat reggel	7:50
Személyvonat este	9:30

Budapestről Aradra érkezik:

Gyorsvonat este	7:18
Személyvonat délután	4:46
Személyvonat reggel	6:58

Ujságmaculatura ismét kapható kis és nagy mennyiségben.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Eladó vizimalom

Üzemben lévő, modernül berendezett, jól jövedelmező hengeres vizimalom, szárazon való felépítésre is alkalmas és egy 8 lóerős benzín-motor halálessét miatt eladó.

Özv. Menráth Józsefné
Zsigmondháza. 5906

Mikes Kelemen-, valamint Varjassy Lajos-utókban

egy 3 és egy 2 szobás lakásból álló ház

Eladó.

(Üvegezett folyosó, udvar, kert, villany). A három szobás lakás nov. 1-én elfoglalható. Bővebb felv. nyujt d. u. 2 órától Szántó György, Varjassy Lajos-utca 11. 7570

Lovakat

elsőrendűeket, nyereg alá valót, néhányat áruba bocsájt a mai pénteki :-: heti piacon :-: 7777

Mámory gazdaság.

Vadgesztenye, cirokmag

bejelenthető Korpaközpont arad-megyei bizományosa Szűcs Pál cégnél, Arad. Telefon 618. Aki vadgesztenyét szállít, kap korpát. 7778

Gécs Károly

építészeti irodája

Arad, Aulich Lajos-utca 2. sz. Telefon 893. 7474

Vállal mindennemű tervezést, építkezést, átalakítást és javítást. Költségvetés díjmentesen.

6344-1918.

HIRDETMEY.

A 4268-1918. számú kormányrendelet alapján közhírré tesszem, hogy a szűcs takarmányokért követelhető legmagasabb árát a következőkben alapították meg:

(Anyaszéna, sarju és mindenféle mesterséges szűcs takarmány, lóhere, lucerna, búkköny-, mohar-stb. széna) ára 45 K.

Tavaszzalma (árpa, zab, köles és ezekkel egyenértékű tavaszzalma) valamint tavaszzalma törekének és polyvájának ára 28 K.

Arad szab. kir. város Közélelmezési és Közellátási Hivatalától 1918. évi október hó 8-án.

Lécs,

polgármester-helyettes,
K. & H. vezető.